

Mali i Zi / Crna Gora
Komuna e Tuzit / Opština Tuzi

Kryetari i Komunës
Predsjednik Opštine
Nr./Br. 01-142/26-4292/2

Rruga Tuz nr. 1, nr. 44
Ulica Tuzi br.1, br. 44

+382 20 875 167
kryetari@tuzi.org.me

Tuz – Tuzi, 11.06.2026. godine

SKUPŠTINA OPŠTINE TUZI

n/r g-dinu Fadil Kajoshaj – predsjedniku

PREDMET: Dostava Predloga Odluke

NAPOMENA: Uvrstiti u dnevni red naredne sjednice Skupštine Opštine

PODNOŠILAC PREDMETA: Sekretarijat za poljoprivredu, zaštitu životne sredine i vodoprivredu

Poštovani,

Odredbom člana 59 Zakona o lokalnoj samoupravi („Službeni list CG”, br. 2/18, 34/19, 38/20, 50/22, 84/22, 81/25, 98/25) je propisano da predsjednik opštine privremeno donosi akte iz nadležnosti skupštine ako skupština nije u mogućnosti da se sastane ili je iz drugih razloga onemogućen njen rad, a njihovim nedonošenjem bi se ugrozio život građana ili imovina veće vrijednosti, da je predsjednik dužan da akt iz stava 1 ovog člana podnese na potvrdu skupštini na prvoj narednoj sjednici, te da ako skupština ne potvrdi akt iz stava 1 ovog člana ili ga predsjednik ne podnese na potvrdu, taj akt prestaje da važi u roku od tri mjeseca od dana donošenja.

Kako je navedeni akt iz nadležnosti Skupštine, shodno članu 59 stav 2 Zakona o lokalnoj samoupravi, PROGRAMA MJERA za realizaciju sredstava za razvoj poljoprivredne proizvodnje u Opštini Tuzi za 2026.godinu - Agrobudžet, broj 01-142/26-3863/5 od 05.06.2026. godine, podnosim na potvrdu Skupštini opštine Tuzi.

Za predstavnika predlagача koja će učestvovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela prilikom razmatranja ovog materijala određuje se Aleksandar Memčević, VD sekretara Sekretarijata za poljoprivredu, zaštitu životne sredine i vodoprivredu.

KUVENDIT TË KOMUNËS SË TUZIT

Z. Fadil Kajoshaj – Kryetar

LËNDA: Dorëzimi i Propozim Vendimit

VËREJTJE: Të përfshihet në rendin e ditës në seancën e rrallës së Kuvendit të Komunës

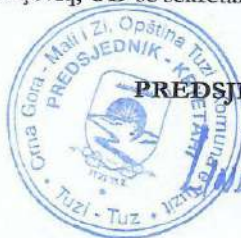
PARASHTRUESI I PROPOZIMIT: Sekretariati për bujqësi, mbrojtje të mjedisit jetësor dhe menaxhimin e ujërave

I nderuar,

Me dispozitat e nenit 59 të Ligjit mbi vetëqeverisjen lokale (“Fleta zyrtare e MZ” nr. 2/18, 34/19, 38/20, 50/22, 84/22, 81/25, 98/25) është paraparë që kryetari i komunës përkohësisht mund të sjellë akte nga kompetencat e kuvendit nëse kuvendi nuk është në gjendje që të mbledhet ose nga arsye të ndryshme i pamundësohet puna e tij, e me mos sjelljen e tyre do të rrezikohet jeta e qytetarëve ose pronat me vlerë të madhe, që kryetari është i obliguar që aktin nga paragrafi 1 i këtij neni t’ia dorëzojë për miratim kuvendit në seancën e parë të rregullt, e nëse kuvendi nuk e miraton aktin nga paragrafi 1 i këtij neni ose kryetari nuk e dorëzon në verifikim, ai akt pushon së vlejture në afat prej tre muajsh nga dita e sjelljes.

Duke marrë parasysh se akti në fjalë është kompetencë e Kuvendit, në bazë të nenit 59 paragrafi 2 të Ligjit mbi vetëqeverisje lokale, PROGRAMIN E MASAVE për realizimin e mjeteve të dedikuara për zhvillimin e prodhimit të bujqësorë në Komunën e Tuzit për vitin 2026 - Agrobuxheti, numër 01-142/26-3863/5 prej më 05.06.2026, e parashtroj në verifikim Kuvendit të komunës së Tuzit.

Për përfaqësues të propozuesit e cila do të marrë pjesë në punën e Kuvendit dhe trupave punues të tij gjatë shqyrtimit të këtij materiali, përcaktohet Aleksandar Memčević, UD së sekretarit të Sekretariati për bujqësi, mbrojtje të mjedisit jetësor dhe menaxhimin e ujërave.

PREDSJEDNIK – KRYETARI,

Lindon Gjellaj

LINDON GJELAJ

Na osnovu člana 38 stav 1 tačka 2, a u vezi sa članom 59 Zakona o lokalnoj samoupravi („Službeni list Crne Gore”, br. 2/18, 34/19, 38/20, 50/22, 84/22, 81/25, 98/25), člana 53 stav 1 tačka 2 a u vezi sa članom 24 stav 1 tačka 22 Statuta opštine Tuzi („Službeni list Crne Gore – opštinski propisi”, br. 24/19, 05/20, 51/22, 55/22, 15/26) kao i člana 3 stav 2, 3, i 4 Odluke o podsticajima i investiranju u razvoj poljoprivrede Opštine Tuzi („Službeni list Crne Gore-opštinski propisi”, br. 20/23), na sjednici Skupštine opštine Tuzi održanoj ____06.2026. godine, donijeta je

ODLUKA

**o potvrdi PROGRAMA MJERA
za realizaciju sredstava za razvoj poljoprivredne proizvodnje u Opštini Tuzi za 2026.
godinu - Agrobudžet**

Član 1

Potvrđuje se PROGRAM MJERA za realizaciju sredstava za razvoj poljoprivredne proizvodnje u Opštini Tuzi za 2026. godinu - Agrobudžet, broj 01-142/26-3863/5 od 05.06.2026. godine, koju je donio predsjednik Opštine Tuzi.

Član 2

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore – Opštinski propisi”.

Broj: 02-016/26-
Tuzi, ____06.2026. godine

**SKUPŠTINA OPŠTINE TUZI
PREDSJEDNIK,
Fadil Kajoshaj**

OBRAZLOŽENJE

PRAVNI OSNOV:

Pravni osnov za donošenje ove odluke, sadržan je u članu 38 stav 1 tačka 2 Zakona o lokalnoj samoupravi, kojim je propisano da skupština opštine donosi propise i druge opšte akte, članu 59 istog zakona kojim je propisano da predsjednik opštine privremeno donosi akte iz nadležnosti skupštine ako skupština nije u mogućnosti da se sastane ili je iz drugih razloga onemogućen njen rad, a njihovim nedonošenjem bi se ugrozio život građana ili imovina veće vrijednosti, da je predsjednik dužan da akt iz stava 1 ovog člana podnese na potvrdu skupštini na prvoj narednoj sjednici, te da ako skupština ne potvrdi akt iz stava 1 ovog člana ili ga predsjednik ne podnese na potvrdu, taj akt prestaje da važi u roku od tri mjeseca od dana donošenja.

Članom 53 stav 1 tačka 2 Statuta opštine Tuzi kojim je propisano da Skupština donosi propise i druge opšte akte.

Ovim programom mjera se utvrđuju mjere agrarne politike, za podsticanje poljoprivre u 2026. godini (u daljem tekstu program), putem subvencija za proizvodnju i pružanje usluga. Sredstava predviđena ovim programom, opredijeljena su Budžeta Opštine Tuzi za 2026. godinu i iznose 619.500,00 eura.

Sredstva iz opšteg dijela ovog programa, opredijeljena su prema podsticajnim mjerama, Agrobudžetom za 2026. godinu, a iste su razrađene i čine sastavni dio programa i to: **Podrška razvoja biljnoj i stočarskoj proizvodnji:** Podrška razvoju tržišne proizvodnje mlijeka, Direktna plaćanja po grlu stoke Podrška žetvi stnih žita, Participacija u plaćanju doprinosa poljoprivrednim proizvođačima, Podrška program zaštite bilja, podrška korišćenju planinskih pašnjaka, **Ostale usluge:** Promocija poljoprivrednih proizvoda i poljoprivrede, Dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija .

POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ

OBLAST: Poljoprivredna proizvodnja i ruralni razvoj
STRATEŠKI CILJ 1: Direktna plaćanja poljoprivrednim gazdinstvima
Prioritet 1 Direktna plaćanja
<i>Opis:</i> Biljna proizvodnja je vodeća grana poljoprivrede u Opštini Tuzi. U biljnoj proizvodnji najviše je zastupljena proizvodnja povrća u zatvorenom (na oko 75 ha) i otvorenom prostoru, zatim vinogradarstvo, na manjim površinama voćarstvo, ratarstvo (naročito proizvodnja krompira i pšenice), poslednjih godina je u ekspanziji gajenje masline kao i dekorativnog i aromatičnog bilja. U 2025 godini je obrađeno (oranice pod poljoprivrednim kulturama,) oko 950 ha, u odnosu na predhodne godine uključujući i maslinu (u 2023.god. je bilo oko 1000 ha dok je u 2024.god. 840 ha). Ovo pokazuje da proizvodnja stagnira i nema pomaka u povećanju obradivih površina i rastu proizvodnje što je jedan od glavnih prioriteta lokalne uprave. Kroz podršku i predlogu ove i sličnih mjera može se značajno uticati na rast i razvoj poljoprivredne proizvodnje.

Ova će se mjera realizovati kroz podršku po jedinici površine (ha), tj. obrađene površine/oranice pod višegodišnjim zasadima, dekorativnog i aromatičnog bilja, odnosno povrćem i ratarskim kulturama.
<i>Namjena i cilji:</i> Na osnovu ove mjere podrška se realizuje za sve poljoprivredne culture. Podrška poljoprivrednih kultura će se realizovati kroz dvije komponente: - podrška poljoprivrednih kultura (višegodišnjim zasadima, dekorativnog i aromatičnim bilja Podrška se odnosi na registrovane poljoprivredne proizvođače registrovani u Registar koji vodi opština Tuzi/Sekretarijat za poljoprivredu i ruralni razvoj a koji imaju prebivalište i djelatnost obavljaju u opštini Tuzi. Cilj za preduzimanje ovakve mjere je rast konkurentnosti, rast prihoda poljoprivrednih gazdinstava, harmonizacija inputa za proizvodnju i tržišne cijene i dr.
<i>Procedura realizacije i aktivnosti:</i> Podrška se sprovodi u obliku direktnih plaćanja po jedinici (po 1ha na otvorenom prostoru). - proizvodnja svih poljoprivrednih kultura u iznosu do 500€/ha za prvi hektar, dok će svaki sledeći hektar biti podržan do 300 €/ha, na površini od minimum 0.1 ha na otvorenom polju. Aktivnosti koji se odnose na ovu mjeru su: - objava Javnog poziva; - prijem zahtjeva i potrebne dokumentacije; - terenska kontrola; - obrada zahtjeva i izrada rang liste; - isplata premija na žiro račun podnosioca zahtjeva. Detalji koji se odnose na proceduru realizacije, kriterijume, datum za prijave i ostale neophodne informacije će biti detaljno opisani u Javnom pozivu koje će resorni sekretarijat blagovremeno objaviti. Ukoliko ukupna visina zahtjeva za plaćanje podrške prevazilazi budžetom planirani iznos, proporcionalno se smanjuju jedinična plaćanja po ha.
<i>Projektni ishod (očekivani rezultat):</i> Primjena ove mjere će uticati na rast konkurentnosti proizvoda, rast Prihoda poljoprivrednih gazdinstava, kao i na ublažavanje troškova investije u proizvodnji i inputa.
<i>Izlazni indikatori:</i> Podrška za oko 300 poljoprivrednih proizvođača registrovanih u registar poljoprivrednih gazdinstava koje vodi resorni sekretarijat opštine Tuzi.
<i>Odgovorna strana:</i> Opština Tuzi, Sekretarijat za poljoprivredu, zaštitu životne sredine i vodoprivredu
<i>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</i>

295.500,00 EUR, Opština Tuzi
<i>Ciljne grupe/ korisnici:</i> Registrovani poljoprivredni proizvođači i druga pravna lica iz oblasti poljoprivrede.
<i>Implementacija i period implementacije:</i> Sekretariat za poljoprivredu, zaštitu životne sredine i vodoprivredu, Sekretarijat za finansije, 2026. godina
<i>Monitoring i evaluacija:</i> Opština Tuzi, Sekretarijat za poljoprivredu, zaštitu životne sredine i vodoprivredu

OBLAST: Poljoprivredna proizvodnja i ruralni razvoj
STRATEŠKI CILJ 1: Podrška unapređenju stočarske proizvodnje
Prioritet 2 Direktna plaćanja po grlu stoke
<i>Opis projekta:</i> Sektor stočarstva je veoma značajan za razvoj našeg područja, a zbog konfiguracije terena stočarstvo predstavlja njenu najznačajniju granu. Ipak, kod nas ovaj sektor nije dovoljno razvijen. Nerazvijenost stočarstva, a samim tim i proizvodnja sirovog mlijeka i sira uslovljena je prvenstveno usitnjenim gazdinstvima i tradicionalnim, ekstenzivnim načinom proizvodnje, nedovoljna primjena i neuvođenje savremenih tehnologija proizvodnje i nedovoljnim iskorišćavanjem raspoloživih prirodnih resursa. Stočarstvo omogućava da se iskoriste manje produktivne površine (pašnjaci i livade), koji su dominantni u ruralnom dijelu naše opštine. Prema podacima sa kojima sekretarijat raspolaže na području Opštine Tuzi postoje oko 250 poljoprivredna gazdinstva koja se bave stočarskom proizvodnjom u kojima se uzgajaju oko 1050 goveda, 3500 grla ovaca i koza, 32 gla svinja za priplod i 450 koka nosilja. U našoj opštini postoji 13 poljoprivrednih gazdinstava koja prerađuju sirovo mlijeko u sir. Ova gazdinstva u svojim farmama gaje oko 110 grla krupne stoke/ krava, 50 ovaca i oko 180 grla koza čije se mlijeko prerađuje u domaćoj radinosti. Realizacijom ove mjere se uspostavlja koliko je moguće balans stanosvništva između ruralne i urbane sredine, stvaraju se uslovi za ostanak radne snage u ruralnim područjima i smanjuje se negativan demografski trend. Ova mjera se realizuje kroz podršku gajenja stoke po grlu (goveda, ovce, koze, svinje i kokoške) kao i dodatna premija za gazdinstva koja imaju domaću proizvodnju sireva. Dodatna premija se odnosi na podršku po grlu stoke gazdinstvima koja sirovo mlijeko prerađuju u mliječne proizvode, tj. sir u domaćoj radinosti.
<i>Namjena i cilj projekta:</i> Predložena mjera doprinosi proširenju stočnog fonda, izmjeni rasnog sastava koji ide u pravcu povećanja ušuća produktivnih rasa kao i rastu prihoda po gazdinstvu. Podrška se odnosi na sva registrovana poljoprivredna gazdinstva na području opštine Tuzi koja gaje stoku. Pojediniosti koje se odnose na kriterijume, procedure realizacije podrške, datume i dr. biće detaljno definisani Javnim pozivom koji će resorni sekretarijat blagovremeno objaviti.

Procedura realizacije i aktivnosti:

Podrška unapređenja stočarske proizvodnje sadrži:

- premijs po grlu za krave i priplodne junice;
- premijs po grlu za priplodne ovce i koze;
- premijs za uzgoj svinja
- premijs za uzgoj koka nosilja
- premijs po grlu stoke čije se mlijeko prerađuje u domaćoj radinosti a pod kontrolom resornog ministarstva.

a) Premije za krave i priplodne junice – pravo na podršku imaju sva gazdinstva koja gaje više od jedno ili više ove vrste stoke, i to za svako grlo. Kriterijum je ispunjen ako gazdinstvo drži taj broj grla minimum sedam mjeseci i nosilac gazdinstva ima prebivalište u Opštini Tuzi.

Osnovna premija po grlu za krave iznosi do 50 €.

b) Premije za priplodne ovce i koze – pravo na podršku imaju gazdinstva koja gaje više od 10 ovaca i/ili više od 10 koza u stadu. Podrška se odnosina na svako grlo. Kriterijum je ispunjen ako gazdinstvo drži taj broj grla minimum sedam mjeseci a nosilac gazdinstva ima prebivalište u Opštini Tuzi.

Osnovna premija po grlu za priplodnih ovaca i koza iznosi do 6 €.

c) Premija za uzgoj svinja iznosi do 30€ po grlu , premija se ostvaruje za gazdinstva koje gaje dva ili više grla.

d) Premija za uzgoj koka nosilja - podrška iznosi do 0.50 € po koki , dok je predviđeni minimum 100 koka po gazdinstvu.

Ukoliko ukupna visina zahtjeva za plaćanje podrške prevazilazi budžetom planirani iznos, proporcionalno se smanjuju jedinična plaćanja po grlu.

e) Dodatna premija se odnosi na podršku po grlu stoke čije se mlijeko prerađuje u domaćinstvu a iznosiće do 75 € za krave dok će za ovce i koze iznositi do 10 eura po grlu.

Aktivnosti za realizaciju ove mjere:

- objava Javnog poziva;
- prijem dokumentacije i popunjavanje obrazaca;
- terenska kontrola
- kompletiranje, obrada dokumentacij i izrada rang liste;
- uplata podrške na žiro račun nosioca poljoprivrednog gazdinstva.

Ostale pojedinosti koji su neophodni za dobijanje ove podrške biće detaljno opisani u Javnom pozivu koji će biti blagovremeno objavljen.

Projektni ishod (očekivani rezultati):

Podrška za sva poljoprivredna gazdinstva sa područja opštine Tuzi koja gaje ovu vrstu stoke a koja se blagovremeno prijave i ispune uslove propisane Javnim pozivom.

<i>Izlazni indikatori:</i>
Registrovana poljoprivredna gazdinstva sa područja opštine Tuzi koja su dobili podršku predviđene ovom mjerom.
<i>Odgovorna strana:</i>
Opština Tuzi, Sekretarijat za poljoprivredu , zaštitu životne sredine i vodoprivredu
<i>Ukupni budžet i izvor finansija:</i>
90.000,00 €, Opština Tuzi
<i>Ciljne grupe/ korisnici:</i>
Registrovana poljoprivredna gazdinstva iz oblasti stočarske proizvodnje.
<i>Implementacija i period implementacije:</i>
Sekretarijat za poljoprivredu, zaštitu životne sredine i vodoprivredu, Sekretarijat za finansije, 2026. godina
<i>Monitoring i evaluacija:</i>
Opština Tuzi, Sekretarijat za poljoprivredu, zaštitu životne sredine i vodoprivredu

OBLAST: Poljoprivredna proizvodnja i ruralni razvoj
STRATEŠKI CILJ 1: Jačanje konkurentnosti proizvođača hrane
Prioritet 3 Podrška razvoju tržišne proizvodnje sirovog mlijeka
<i>Opis projekta:</i> Ukupna proizvodnja mlijeka u opštini Tuzi se kreće oko 1.700.000 litara godišnje otkupljenog mlijeka što predstavlja veliki potencijal za razvoj stočarstva, naročito ruralnog dijela opštine. Manji dio proizvedenog sirovog mlijeka se koristi za preradu na poljoprivrednim gazdinstvima od kojeg se pretežno proizvodi sir za lokalno tržište, sopstvene potrebe ili prodaje na "kućnom pragu". U sistemu otkupa sirovog mlijeka u Opštini Tuzi je oko 230 koperatanata. Podrška se daje proizvođačima koji predaju mlijeko odobrenim objektima za preradu mlijeka (mljekarama/sirarama), a koji su upisani u Centralni registar. Podrška u vidu premije za količinu iznosi 0.10 € po litru otkupljenog mlijeka. Podizanje konkurentnosti mljekarskog sektora kroz direktnu podršku proizvođačima može znatno unaprijediti razvoj tržišne proizvodnje mlijeka i njeno prilagođavanje standardima i povećanje ukupne proizvodnje ove veoma značajne sirovine.
<i>Namjena i cilj projekta:</i> Stvaranje uslova za bavljenje stočarskom proizvodnjom, povećanje stočnog fonda i većom proizvodnjom sirovog mlijeka.

Cilj ove mjere je povećanje cijene sirovog mlijeka po litru i uticaj na rast prihoda poljoprivrednih gazdinstava.

Procedura realizacije i aktivnosti:

Spiskovi proizvođača sa podacima o mjesečnim količinama isporučenog mlijeka koje opština dobija od strane resornog ministarstva su osnov za obračun i isplatu premija. Minimalna količina sirovog mlijeka koja se isporučuje na mjesečnom nivou a koju definiše resorno ministarstvo je jedan od kriterijuma za dobijanje ove podrške. Resorno ministarstvo i opština prethodno potpisuju sporazum o saradnji gdje se tačno definišu poslovi i obaveze djeju strana sporazuma. Uplata premija se vrši direktno poljoprivrednim proizvođačima na žiro račun.

Aktivnosti koji se odnose na ovu mjeru su:

- potpisivanje sporazuma o saradnji;
- lista ministarstva o količinama isporučenog mlijeka
- kompletiranje dokumentacije, izrada rang lista i obračun
- donošenje odluke o isplati sredstava na mjesečnom nivou i
- uplata sredstava

Podrška se odnosi na nosioce poljoprivrednih gazdinstava koja se mjesečno nađu na listi resornog ministarstva a koju sekretarijat dobija i na osnovu nje isplaćuje premije po litru sirovog mlijeka I prerade sirovog mlijeka, tj. proizvodnje sira.

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Podrška za količine isporučenog mlijeka na mjesečnom nivou od strane nosioca poljoprivrednog gazdinstva sa područja opštine Tuzi.

Očuvanje stočnog fonda, povećanje količine proizvodnje sirovog mlijeka, rast dohodka po poljoprivrednom gazdinstvu i sveukupni uticaj na razvoj poljoprivredne proizvodnje.

Izlazni indikatori:

Podrška za sva poljoprivredna gazdinstava koja gaje vrstu stoke podržane ovom mjerom i rast prihoda na mjesečnom nivou.

Odgovorna strana:

Opština Tuzi, Sekretarijat za poljoprivredu , zaštitu životne sredine i vodoprivredu

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

150.000,00 EUR, Opština Tuzi

Ciljne grupe/ korisnici:

Registrovana poljoprivredna gazdinstva iz oblasti stočarstva.

Implementacija i period implementacije:

Sekretariat za poljoprivredu, zaštitu životne sredine i vodoprivredu, Sekretarijat za finansije,
2026. godina

Monitoring i evaluacija:

Opština Tuzi, Sekretarijat za poljoprivredu, zaštitu životne sredine i vodoprivredu

OBLAST: Poljoprivredna proizvodnja i ruralni razvoj

STRATEŠKI CILJ: Jačanje konkurentnosti proizvođača hrane

Prioritet 4: Podrška unapređenju pčelarstva

Opis mjere:

Pčelarstvo ima dugu i bogatu tradiciju u opštini Tuzi. Razvoju ove privredne grane su doprinijeli velike površine prirodnih livada i pašnjaka, područje sa bogatom florom i medonosnim biljem. Med je glavni proizvod, ali ekonomska vrijednost proizvoda pčelarstva mogla bi biti mnogo veća, ukoliko bi se proširio asortiman proizvoda sa proizvodnjom matičnog mlijeka, propolisa, polena, rojeva i dr. Ukupan broj košnica u vlasništvu udruženih pčelara je 3 336 (podaci iz 2025. godine). Trenutno udruženje pčelara "Bletari" ima 58 članova. Ovaj broj pčelinjih društava na godišnjem nivou se procjenjuje da može proizvoditi oko 24 000 kg meda. Osim proizvodnje pčelinjih proizvoda značaj pčelarstva se ogleda i u oprašivanju biljaka (naročito višegodišnjih biljaka) čime se direktno utiše na povećanje prinosa biljne proizvodnje. Ovo je veoma značajni potencijal koji treba održati i iskoristiti na pametan način kako bi se ostvarile mogućnosti za osvajanje novih tržišta kao i postizanje veće cijene meda pčelinjih proizvoda.

Ova podsticajna mjera realizovaće se u saradnji sa lokalnim udruženjem pčelara "Bletari" i Upravom za bezbjednost hrane.

Podrška će se realizovati u vidu subvencije do 15€/1 košnici za proizvođače meda i drugih pčelinjih proizvoda koji posjeduju najmanje tri i više pčelinja društva.

Pojedinosti koja se odnose na kriterijume, rokove, proceduru i sl. biće detaljno definisani Javnim pozivom koji će resorni sekretarijat blagovremeno objaviti.

Namjena i cilj:

Poboljšanje konkurentnosti u proizvodnji meda i drugih pčelinjih proizvoda, očuvanje kvaliteta i poboljšanje zdravstvene ispravnosti pčelinjih proizvoda, podizanje stručnog znanja i obučenosti pčelara, stvaranje uslova za bavljenje pčelarstvom a sve sa ciljem poboljšanja kvaliteta i povećanja konkurentnosti meda i drugih pčelinjih proizvoda.

Procedura realizacije i aktivnosti:

Pravo na podršku imaju pčelari sa teritorije opštine Tuzi, koji posjeduju najmanje tri i više pčelinjih društava.

Aktivnosti koja se odnose na ovu mjeru su:

- objava Javnog poziva,
- prijem dokumentacije,
- terenska kontrola,

- obrada dokumentacije i izrada rang liste, - uplata sredstava na žiro račun podnosioca zahtjeva. Ukoliko ukupna visina zahtjeva za podršku prevazilazi sredstva planirana ovom mjerom na godišnjem nivou proporcionalno se smanjuje jedinična plaćanja.
<i>Projektni ishod (očekivani rezultati):</i> Proporcionalna podrška za sve podnosiocce zahtjeva sa područja opštine Tuzi koja ispunjavaju uslove definisane Javnim pozivom podrška i koji su blagovremeno predali potrebnu dokumentaciju. Unapređenje proizvodnje meda i dugih pčelinjih proizvoda u skladu sa dobrom poljoprivrednom praksom.
<i>Izlazni indikatori:</i> Podrška za sve proizvođače meda i pčelinjih proizvoda kao i za članove udruženja pčelara "Bletari" sa područja opštine Tuzi pčelare i unapređenje proizvodnje.
<i>Odgovorna strana:</i> Opština Tuzi, Sekretarijat za poljoprivredu, zaštitu životne sredine i vodoprivredu
<i>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</i> 40.000,00 EUR, Opština Tuzi
<i>Ciljne grupe/ korisnici:</i> Pčelari, članovi udruženja pčelara sa područja Opštine Tuzi.
<i>Implementacija i period omplementacije:</i> Sekretariat za poljoprivredu, zaštitu životne sredine i vodoprivredu, Sekretarijat za finansije, 2026. godina
<i>Monitoring i evaluacija:</i> Opština Tuzi, Sekretarijat za poljoprivredu , zaštitu životne sredine i vodoprivredu

OBLAST: Poljoprivredna proizvodnja i ruralni razvoj
STRATEŠKI CILJ 1: Jačanje konkurentnosti proizvođača hrane
Prioritet 5 Podrška žetvi strnih i prosolikih žita
<i>Opis mjere:</i> Ratarstvo je vodeća grana biljne proizvodnje i ima osnovni zadatak da obezbedi što veće prinose gajenih biljaka uz postizanje maksimalno mogućeg kvaliteta proizvoda. Za gajenje ratarskih kultura su potrebne velike površine što nije karakteritika naših poljoprivrednih gazdinstava. U našim uslovima proizvodnja ratarskih kultura je veoma skupa a i prinosi nisu u zavidnom nivou. Međutim, polazeći od činjenice da su žita i kukuruz veoma značajne kulture sa aspekta biološke aktivnosti zemljišta veoma je važno podržati njihovu proizvodnju.

Zaoravanjem se biljni ostaci uključuju u proces kruženja organske materije u zemljištu, stimulira se biološka aktivnost zemljišta koja pozitivno utiče na strukturu i vodno-vazdušne i toplotne osobine zemljišta, a na teškom zemljištu organski ostaci poboljšavaju internu dreniranost u sloju u koji su uneti.

Stoga planirana sredstva se odnose na podršku žetvi strnih žita i kukuruza koja utiču na smanjenje troškova proizvodnje ovih kultura i rentabilnost proizvodnje istih. Podrška se obezbjeđuje za proizvođače ovih kultura na teritoriji opštine Tuzi i vrši se direktno uplata na žiro račun.

Namjena i cilj projekta:

Stvaranje uslova za gajenje ratarskih kultura na što većim površinama kako bi se stvorili uslovi za gajenje istih na većim površinama.

Cilj za preuzimanje ovakve mjere je smanjenje troškova proizvodnje koji se odnose na žetvu ovih kultura i rentabilnost proizvodnje istih.

Procedura realizacije i aktivnosti:

Osnovu za obračun i isplatu podrške za žetvu strnih žita i kukuruza predstavlja Odluka o podršci žetve i kukuza za tekuću godinu. Obračun isplate se vrši nakon dostavljenih podataka Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja o posejanim površinama, podataka za podršku za direktna plaćanja u biljnoj proizvodnji i uplatnice o požnjevenim površinama izdate od subjekata koji vrše žetvu. Uplata se vrši direktno poljoprivrednim proizvođačima na žiro račun.

Aktivnosti koji se odnose na ovu mjeru su:

- prikupljanje podataka o posejanim površinama;
- obilazak terena;
- donošenje odluke o podršci žetvi strnih žita i kukuruza ;
- kompletiranje dokumentacije i obračun i
- uplata sredstava

Ukoliko ukupna visina zahtjeva za plaćanje podrške prevazilazi budžetom planirana sredstva, proporcionalno se smanjuju jedinična plaćanja po ha.

Javnim poivom koji će resorni sekretarijat blagovremeno objaviti biće detaljno definisani kriterijumi, rokovi, potrebna dokumentacija i sl.

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Smanjenje troškova i stimulisanje proizvodnje strnih žita i kukuruza.

Izlazni indikatori:

Podrška žetvi strnih žita na površini od oko 70 ha, tj. oko 40 proizvođača.

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

5.500,00 EUR, Opština

<i>Ciljne grupe/ korisnici:</i>
Registrovani poljoprivredni proizvođači sa područja Opštine Tuzi
<i>Implementacija i period implementacije:</i>
Sekretariat za poljoprivredu, zaštitu životne sredine i vodoprivredu, Sekretarijat za finansije, 2026. godina
<i>Monitoring i evaluacija:</i>
Opština Tuzi, Sekretarijat za poljoprivredu, zaštitu životne sredine i vodoprivredu

OBLAS: Poljoprivredna proizvodnja i ruralni razvoj
STRATEŠKI CILJ: Podrška opštim servisima u poljoprivredi
Prioritet 6: Participacija u plaćanju doprinosa poljoprivrednim proizvođačima
<i>Opis mjere:</i> Doprinosi za obavezno socijalno osiguranje u smislu Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje ("Sl. list CG", br. 13/07, 79/08, 86/09, 78/10, 40/11 – dr. zakon 14/12, 62/13, 8/15, 22/ 17 I 42/19) su: - doprinos za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje; - doprinos za osiguranje od nezaposlenosti. Prema zakonu Obveznici doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje su poljoprivrednici i lica koja su vlasnici poljoprivrednog zemljišta. Korisnici doprinosa za obavezno socijalno osiguranje su poljoprivrednici koji su upisani u Registar osiguranika koje void resorno ministarstvo i koji redovno plaćaju doprinose na osnovu dobijenog rješenja. Na području Opštine Tuzi ima registrovanih 585 registrovanih poljoprivrednih gazdinstava od kojih prema dosadašnjim podacima doprinose kao poljoprivredni osiguranik plaća 50 proizvođača. Mjera participacije opštine u plaćanju doprinose u znatnoj mjeri bi stimulisala proizvođače da redovno plaćaju doprinose i time steknu parvo na penziju kao i zaposleni u drugim djelatnostima
<i>Namjena i cilj:</i> Cilj ove mjere je da se pomogne poljoprivrednim proizvođačima da sačuvaju redovan status osiguranika i na taj način ostvarili parvo na penzije.
<i>Procedura realizacije i aktivnosti:</i> Poljoprivredni osiguranik će nakon dostavljenog dokaza (uplatnice) o uplaćenim doprinosima dobiti povraćaj do 50% od plaćene sume u zavisnosti od raspoloživih sredstava. Aktivnosti koje se odnose na realizaciju ove mjere su: - podnošenje prijave sa potrebnom dokumentacijom (prijava po prvi put);

- dostava uplatnice o uplaćenim doprinosima; - verifikacija; - uplata sredstava na žiro račun osiguranika. Pojedinosti koji se odnose na rokove, kriterijume i sl. biće definisani Javnim pozivom koji će resorni sekretarijat blagovremeno objaviti.
<i>Projektni ishod (očekivani rezultati):</i> Očuvanje redovnog statusa osiguranika kao i podsticaj za plaćanje doprinosa poljoprivrednicima koji nemaju riješeno pitanje doprinosa i u budućnosti pitanje penzije.
<i>Izlazni indikatori:</i> Participacija u plaćanju doprinosa za 20 poljoprivredna osiguranika (koliko ih sada trenutno ima) sa tendencijom rasta broja zainteresovanih za ovu vrstu podrške.
<i>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</i> 3.000,00 EUR, Opština Tuzi
<i>Ciljne grupe/ korisnici:</i> Registrovani poljoprivredni proizvođači odnosno poljoprivredni osiguranici sa područja Opštine Tuzi.
<i>Implementacija i period implementacije:</i> Sekretarijat za poljoprivredu, zaštitu životne sredine i vodoprivredu, Sekretarijat za finansije, 2026. godina
<i>Monitoring i evaluacija:</i> Opština Tuzi, Sekretarijat za poljoprivredu , zaštitu životne sredine i vodoprivredu

OBLAST: Poljoprivreda i ruralni razvoj
STRATEŠKI CILJ 1: Jačanje konkurentnosti proizvođača hrane
Prioritet 7: Podrška programu zaštite bilja
<i>Opis mjere:</i> Savremenu poljoprivrednu proizvodnju prati pojava velikog broja prouzrokovaca bolesti i štetočina, koji u značajnoj mjeri utiču na smanjenje prinosa i kvaliteta gajenih biljaka. Hemijske mjere suzbijanja primjenom pesticida, često su jedini mogući način njihovog suzbijanja. Međutim, primjena pesticida u velikoj mjeri opterećuje troškovima poljoprivrednu proizvodnju i dodatno zagađuje životnu sredinu. Vrlo često se dešava da i pored njihove višekratne primjene izostane efekat, odnosno, da se ne postigne odgovarajuća zaštita. Najčešći razlozi za to su neadekvatno vrijeme prskanja i neodgovarajući izbor preparata. Pravilna primena pesticida između ostalog podrazumeva: praćenje i prognozu štetnih organizama, pravilno korišćenje pesticida i pravilno rukovanje pesticidima.

Prognoza u zaštiti bilja ima za cilj da smanji i racionalizuje korišćenje pesticida i doprinese očuvanju zdravlja ljudi i životne sredine, određivanjem optimalnih rokova zaštite.

Pravilno korišćenje pesticida znači upotrebu u skladu sa uputstvom za upotrebu i navodima na etiketi, uključujući pripremu propisane koncentracije, poštovanje načela dobre poljoprivredne prakse, integralne zaštite bilja, karence, kao i zaštitu okoline i ne ciljanih organizama.

Nepravilna primena sredstava za zaštitu bilja može: negativno uticati na zdravlje osobe koja primjenjuje sredstva, ali i na ljude i životinje koji se nalaze u neposrednoj blizini, negativno uticati na biološku raznolikost, uticati na prekomjerne ostatke (rezidue) pesticida na proizvodu, uticati na zagađenje voda i okoline.

Naime, korisnici pesticida koji posjeduju legitimaciju za kupovinu sredstava za zaštitu bilja su prošli obuku u upotrebi i pravilnom korišćenju sredstava za zaštitu. Nacionalni plan za održivu upotrebu pesticida propisuje da svaki poljoprivredni proizvođač koji koristi sredstva za zaštitu bilja dužan je da vodi knjigu evidencije o upotrebi pesticida. Nacionalni plan za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja od 2021. do 2026. godine je plan koji u narednom petogodišnjem periodu treba da obezbijedi da se štetno djelovanje sredstava za zaštitu bilja na zdravlje ljudi svede na najmanju moguću mjeru, da se negativni uticaj na životnu sredinu svede na prihvatljiv nivo i da se sredstva za zaštitu bilja koriste na održiv način.

"Vođenje knjige evidencije garant je sigurne i ispravne hrane, da nema povećanog sadržaja rezidua pesticida u toj hrani, što je značajno za konzumente te hrane".

Na osnovu svega iznijetog potrebno je podžati poljoprivredne proizvođače, u ovom slučaju višegodišnji zasadi koji proizvode poštujući dobru poljoprivrednu praksu koja se odnosi na zaštitu i vode knjigu evidencije o upotrebi pesticida.

Iz ovih a i drugih razloga ova mjera će se primijeniti kod višegodišnjih zasada i ukoliko se pokaže njena uspješnost proširiti i na ostale poljoprivredne kulture.

Podrška se daje registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima sa područja opštine Tuzi koja gaje višegodišnje zasade i to do 50% utrošenih sredstava za kupovinu pesticida za zaštitu bilja kao i kupovine zaštitne opreme.

Ostali detalji i kriterijumi će biti definisani Javnim pozivom koji će biti blagovremeno objavljen od strane resornog sekretarijata.

Namjena i cilji:

Namjena i cilj realizacije ove mjere je stimulacija proizvođača višegodišnjih zasada da vode knjige evidencije o upotrebi pesticida kao i primjene dobre poljoprivredne prakse a sve sa ciljem proizvodnje zdrave i bezbjedne hrane.

Procedura realizacije i aktivnosti:

Osnova za obračun i isplatu podrške su računi o kupovini sredstava za zaštitu višegodišnjih zasada, knjiga evidencije i posjedovanje zaštitne opreme.

Aktivnosti za realizaciju ove mjere:

- objava Javnog poziva;
- prikupljanje dokumentacije;
- verifikacija dokumentacije

- terenska kontrola i izrada rang liste - uplata sredstava na žiro račun korisnicima. Ukoliko ukupna visina zahtjeva za plaćanje podrške prevazilazi budžetom planirana sredstva, proporcionalno se smanjuju jedinična plaćanja po jednom zahtjevu.
<i>Projektni ishod (očekivani rezultati):</i> Vođenje knjige evidencije o upotrebi pesticida od strane vinogradara i ostalih višegodišnjih kultura, korišćenje zaštitne opreme kao i korišćenje pesticida namijenjenih za višegodišnje zasade
<i>Izlazni indikatori:</i> Podrška za višegodišnje kulture koji iskazuju interesovanje za poštovanje mjera dobre poljoprivredne prakse i pravila tokom upotrebe sredstava za zaštitu bilja.
<i>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</i> 13.000,00 EUR, Opština
<i>Ciljne grupe/ korisnici:</i> Registrovana poljoprivredna gazdinstva koja gaje višegodišnje zasade i poštuju dobru poljoprivrednu praksu
<i>Implementacija i period implementacije:</i> Sekretarijat za poljoprivredu, zaštitu životne sredine i vodoprivredu, 2026. godina
<i>Monitoring i evaluacija:</i> Opština Tuzi, Sekretarijat za poljoprivredu, zaštitu životne sredine i vodoprivredu

OBLAST: Poljoprivredna proizvodnja i ruralni razvoj
STRATEŠKI CILJ 1: Jačanje konkurentnosti proizvođača hrane
Prioritet 8: Podrška korišćenju planinskih pašnjaka
<i>Opis mjere:</i> U opštini Tuzi se planinski pašnjaci tradicionalno koriste putem ekstenzivnog gajenja stoke (goveda, ovaca i koza) koji je veoma prisutan u našim farmama. Ovaj način gajenja stoke se uglavnom koristi za proizvodnju mlijeka, mliječnih proizvoda i mesa. Farmeri izdižu na katune u proljeće i borave na katunima tokom cijelog ljeta. Izdizanje na katune i napasanje stoke po planinskim pašnjacima posebno doprinosi očuvanju bogadstva biodiverziteta (specifična flora i fauna, korišćenje prilagođenih lokalnih rasa), a takođe ima i poseban ekonomski značaj. Ovaj sistem gajenja stoke omogućava proizvodnju tradicionalnih proizvoda (različite vrste sireva, skorup i druge mliječne proizvode, jagnjeće i druge vrste mesa) koji imaju važnu ulogu u nacionalnoj kuhinji. Prema raspoloživim podacima, u opštini Tuzi (katuni gdje izdižu farmeri iz opštine Tuzi) postoji desetak katuna od kojih je pet aktivnih gdje farmer izdižu svake godine sa svojom stokom. Nekoliko seoskih domaćinstava i danas praktikuje ovaj sistem gajenja stoke.

Prednosti izdiga na katune se odnosi na smanjenje troškova hrane za domaće životinje, pozitivan uticaj čistog vazduha, sunca, kretanja i kontakta koji ostvaruju životinje na paši, pozitivan uticaj pašnjaka na priplodne životinje, smanjena potreba za radnom snagom i što je najvažnije očuvanje stočnog fonda.

Osim gore navedenih prednosti koje pašnjak pruža domaćim životinjama (prije svega preživarima), postoji i uzajamna korelacija, pa tako, izdig životinja na katune povoljno djeluje na pašnjake na način da sprečava eroziju zemljišta, povećava biodiverzitet pašnjaka i smanjuje invaziju korovske flore i otrovnih biljaka.

Očuvanje planinskih pašnjaka i katunskog načina stočarenja veoma je važno i sa stanovišta očuvanja prirodne i kulturne baštine.

Prednosti izdiga na katune predstavljaju dovoljne i valjane razloge da se ova mjera kroz agrobudžet podrži.

Ova mjera bi se realizovala kroz podršku po uslovnom grlu stoke koje napasaju katunske pašnjake. Direktna podrška po uslovnom grlu stoke koja se izdiže na katune i koristi planinsku pašu može stimulirati poljoprivredna gazdinstva da sačuvaju i dalje razvijaju ekstenzivni sistem gajenja stoke.

Namjena i cilj:

Namjena realizacije ove mjere je stimulisanje poljoprivrednih gazdinstava da sačuvaju ekstenzivni sistem gajenja stoke i tradicionalni način proizvodnja hrane.

Jedan od prioriteta ciljeva realizacije ove mjere je sačuvanje stočnog fonda koji je u našoj opštini i šire godinama unazad u padu, smanjenje troškova hrane i očuvanje biodiverziteta.

Procedura realizacije i aktivnosti:

Poljoprivredni proizvođač će nakon dostave zahtjeva za podršku kao i potvrde o kretanju stoke dobiti podršku koja će biti u korelaciji sa raspoloživim sredstvima za ovu mjeru.

Aktivnosti koje se odnose na ovu mjeru su sledeće:

- objava Javnog poziva
- prijem zahtjeva i potrebne dokumentacije
- terenska kontrola
- obrada zahtjeva i izrada rang liste
- isplata premija na žiro račun podnosioca zahtjeva.

Ukoliko ukupna visina zahtjeva za plaćanje podrške prevazilazi budžetom planirana sredstva, proporcionalno se smanjuju jedinična plaćanja po jednom uslovnom grlu.

Projektni ishod (očekivani rezultati):

Podrška za sva poljoprivredna gazdinstva koja izdižu na katune i uzimaju stoku na mljekarinu. Prema našim podacima u opštini Tuzi desetak gazdinstava izdižu na katune.

<i>Izlazni indikatori:</i>
Podrška za desetak farmara koja izdižu na katune i tjeraju drugu stoku sa područja opštine Tuzi na mljekarinu. Ovaj način podrške će doprinijeti daljem interesovanju farmara da izdižu na katune, što je sa stanovišta lokalne uprave opšti interes.
<i>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</i>
3.500,00 EUR, Opština
<i>Ciljne grupe/ korisnici:</i>
Registrovani poljoprivredni proizvođači koji redovno izdižu na katune i uzimaju stoku na mljekarinu.
<i>Implementacija i period omplementacije:</i>
Sekretarit za poljoprivredu, zaštitu životne sredine i vodoprivredu , Sekretarijat za finansije, 2026. godina
<i>Monitoring i evaluacija:</i>
Opština Tuzi, Sekretarijat za poljoprivredu, zaštitu životne sredine i vodoprivredu

OSTALE USLUGE

OBLAST: Poljoprivreda i ruralni razvoj
STRATEŠKI CILJ: Podrška opštim servisima u poljoprivredi
Prioritet 9 : Promocija poljoprivrednih proizvoda i poljoprivrede
<i>Opis mjere:</i> Karakteristika poljoprivredne proizvodnje u Opštini Tuzi je da tržištu nudi veoma raznovrsnu paletu proizvoda. Potrošači ovih proizvoda često nemaju informaciju gdje mogu kupiti iste, dok sa druge strane mali proizvođači nemaju mogućnosti da samostalno promovišu svoje proizvode. Postoji potreba da naši poljoprivredni proizvođači kroz različite vidove posjeta i razmjene iskustava sa kolegama u region i šire steknu nova znanja i unaprijede svoju proizvodnju. Nedostatak ekonomije obima može se nadomjestiti sa podržanom generičkom promocijom, kao i sa promovisanjem odgovarajućih tržišnih aktivnosti za specifične proizvode. Stoga je potrebno i dalje izvoditi ciljanu podršku i intezivirati rad na promociji i marketinsgu naših proizvođača. Na području opštine Tuzi odvijaju se promotivne aktivnosti kao što je Expo Triesh, kao i učešće naših proizvođača na sajmovima u zemlji i regionu. Podrška će se realizovati nakon dostave potrebne dokumentacije koja se odnosi na plaćanje tezgi, opreme za organizaciju i sl. Podrška se odnosi na individualne poljoprivredne proizvođače, privredna društva, nevladine organizacije i preduzetnike. Ostali detalji, kriterijumi i rokovi će biti definisani Javnim pozivom koji će biti blagovremeno objavljen od strane resornog sekretarijata.
<i>Namjena i cilj:</i>

Namjena realizacije ove mjere je stvaranje uslova za bavljenje poljoprivrednom proizvodnjom kao i poboljšanje uslova življenja i širenje ekonomskih aktivnosti u ruralnim područjima. Cilj mjere je jačanje konkurentnosti putem promocije naših proizvoda u zemlji i inostranstvu, uspostavljanje i jačanje veze između turizma i poljoprivrede, povećanje saradnje između poljoprivrednicima i inostranstva kao i podizanje svijesti potrošača o kvalitetu proizvoda.
<i>Procedura realizacije i aktivnosti:</i> Mjera promocije poljoprivredne proizvodnje se sprovodi kroz organizovanje sajмова poljoprivrede, manifestacija i učešća na lokalnim sajmovima i šire u regionu. <i>Aktivnosti koje se odnose na ovu mjeru su sledeće:</i> - objava Javnog poziva - prijem dokumentacije - obrada dokumentacije - isplate sredstava. Podrška zainteresovanih će biti realizovana nakon dostavljenog plana i programa, Zahtjeva, izvještaja i facture za tekuću godinu uz uvjerenje od Uprave javnih Prihoda opštine Tuzi da podnosilac zahtjeva nema neizmirenih dospjelih poreskih obaveza po osnovu lokalnih javnih Prihoda. Sredstva će biti uplaćena na žiro račun podnosioca zahjete. Podsticajna mjera, tj. Javni poziv za ovu mjeru može trajati kraće u odnosu na predviđeni rok, do utroška sredstava planiranih za ovu mjeru.
<i>Projektni ishod (očekivani rezultati):</i> Organizovanje poljoprivrednih proizvođača da svoje proizvode izlože na jednom mjestu koje će biti posjećeno od strane trgovaca, preduzetnika, predstavnika državnih organa i dr.
<i>Izlazni indikatori:</i> Promocija i marketing poljoprivredne proizvodnje sa tendencijom porasta u tradicionalnu manifestaciju sa kojom će biti upoznata javnost u Crnoj Gori i šire u region kao i mogućnost plasmana proizvoda na regionalnom tržištu.
<i>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</i> 7.000,00 EUR, Opština Tuzi
<i>Ciljne grupe/ korisnici:</i> Registrovani poljoprivredni proizvođači sa područja Opštine Tuzi, nevladine organizacije iz oblasti poljoprivrede, registrovana udruženja, cooperative i ostali zainteresovani.
<i>Implementacija i period omplementacije:</i> Sekretariat za poljoprivredu, zaštitu životne sredine i vodoprivredu , Sekretarijat za finansije, 2026. godina
<i>Monitoring i evaluacija:</i>

OBLAST: Zdravstvena zaštita stanovništva

STRATEŠKI CILJ: Prevencija za zaštitu životne sredine i zdravlja

Prioritet 10: Dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija

Opis mjere:

Suzbijanje organizama koji mogu biti prenosioci zaraznih bolesti, njihovi rezervoari, izazvati alergijske reakcije, imati toksično djelovanje ili su na drugi način štetni po čovjeka i životnu sredinu je jedan od prioritetnih ciljeva. Zbog aktuelne i upozoravajuće epidemiološke situacije u svijetu proteklih godina po pitanju obolijevanja od grupe zaraznih bolesti koje prenose vektori (kod nas su registrovani slučajevi zapadnonilske groznice, lajšmanijaze, importovani slučajevi malarije, ZIKA i Covid-19 virusi, i drugih bolesti ove grupe) veliki značaj u suzbijanju vektorskih bolesti imaju pravovremena sistematska dezinsekcija i deratizacija. Prenosiva bolest "kvrgave kože" kod životinja je u prethodnom periodu izazvala velike štete poljoprivrednicima a proširila se preko komaraca,

što je uzrokovalo potrošnju značajnog novčanih sredstava za sanaciju štete i nadoknadu pogođenim domaćinstvima. Da bi se prenošenje zaraznih bolesti prekinuo, neophodno je sprovesti adekvatne preventivne mjere zaštite, kao što su dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija. Održiv razvoj i ublažavanje uticaja

prirodnih hazarda u oblasti zaštite ljudi i oblasti poljoprivrede (zdravlja domaćih životinja i biljnih kultura), između ostalog, podrazumijeva i regulaciju populacije štetnih mikroorganizama, insekata i glodara koji mogu biti uzročnici prenošenja zaraznih bolesti kako na ljude tako i na domaće životinje.

Podrška se daje za preventivnu dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju na svim naseljima na području opštine Tuzi za terensko i tehničko sprovođenje ovih mjera, a po nalogu, naredbi ili zahtjevu inspeksijskih državnih organa, shodno zakonu.

Namjena i cilj projekta:

Preventivnu deratizaciju i larvicidni tretman uništavanja komaraca kako larvi, tako i odraslih formi može vršiti isključivo pravno lice koje ima ovlaštenje i sertifikat za ovu vrstu poslova, obučen kadar i odgovarajuću opremu i sredstva za rad, a nakon dostavljanja Ponude i potpisivanja ugovora sa predstavnikom opštine o ovoj vrsti usluge.

Cilj sprovođenja ove mjere je ublažavanje uticaja prirodnih hazarda, povećan nivo zaštite zdravlja ljudi i domaćih životinja od prenosivih bolesti, regulacija štetnih mikroorganizama, insekata i glodara, zaštita biodiverziteta i održiv razvoj poljoprivrede.

Obaveze izvođača posla i nalogodavca biće bliže definisani kroz Ugovor potpisan od obe strane.

Procedura realizacije i aktivnosti:

Nakon dostavljenih naredbi, naloga ili zahtjeva inspekcijskog državnog organa ili drugi zahtjev u zavisnosti od realne i objektivne potrebe pristupit će se realizaciji mjere. - objava tendera; - izbor izvođača poslova; - rješenje o formiranju nadzornog tijela za praćenje realizacije mjere; - realizacija mjere; - podnošenje izvještaja od strane nadzornog organa i - uplata sredstava na žiro račun izvršioca posla.
<i>Projektni ishod (očekivani rezultat):</i> Sprovedene preventivne mjere zaštite će uticati na smanjenje broja uzročnika prenosioca bolesti što će uticati na manji obim ili potpuni izostanak pojave zaraznih bolesti koje prenose vektori.
<i>Izlazni indikatori:</i> Preventivna zaštita životne sredine i zdravlja ljudi.
<i>Odgovorna strana:</i> Opština, Sekretarijat za poljoprivredu, zaštitu životne sredine i vodoprivredu
<i>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</i> 12.500,00 EUR , Opština Tuzi
<i>Ciljne grupe/ korisnici:</i> Učenici osnovnih škola i stanovnici opštine.
<i>Implementacija i period implementacije</i> Sekretarijat za poljoprivredu, zaštitu životne sredine i vodoprivredu , Sekretarijat za lokalnu samoupravu/Odjeljenje za tendere, Sekretarijat za finansije, 2026. godina
<i>Monitoring i evaluacija:</i> Opština Tuzi , Sekretarijat za poljoprivredu, zaštitu životne sredine i vodoprivredu

Në bazë të nenit 38 paragrafi 1 pika 2, e në lidhje me nenin 59 të Ligjit mbi vetëqeverisje lokale („Fleta zyrtare e Malit të Zi”, nr. 02/18, 34/19, 38/20, 50/22, 84/22, 81/25, 98/25), nenit 53 paragrafi 1 pika 2 e në lidhje me nenin 24 paragrafin 1 pikën 22 të Statutit të Komunës së Tuzit („Fleta zyrtare e MZ – dispozitat komunale”, nr. 24/19, 05/20, 51/22, 55/22, 15/26) si dhe nenit 3 paragrafit 2, 3, dhe 4 të Vendimit mbi stimujt dhe investimin në zhvillimin e bujqësisë të Komunës së Tuzit („Fleta zyrtare e Malit të Zi – dispozitat komunale”, nr. 20/23), Kuvendi i komunës së Tuzit në seancën e mbajtur më ____06.2026, ka sjellë:

VENDIM

**mbi verifikimin e PROGRAMIT TË MASAVE
për realizimin e mjeteve të dedikuara për zhvillimin e prodhimit të bujqësore në
Komunën e Tuzit për vitin 2026 - Agrobuxheti**

Neni 1

Verifikohet PROGRAMI I MASAVE për realizimin e mjeteve të dedikuara për zhvillimin e prodhimit të bujqësore në Komunën e Tuzit për vitin 2026 - Agrobuxheti, numër 01-142/26-3863/5 prej më 05.06.2026, të cilën e ka sjellë kryetari i Komunës së Tuzit.

Neni 2

Ky Vendim hynë në fuqi ditën e tetë nga dita e publikimit në „Fletën zyrtare të Malit të Zi – dispozitat komunale”.

Numër: 02-016/26-
Tuz, ____06.2026

**KUVENDI I KOMUNËS SË TUZIT
KRYETARI,
Fadil Kajoshaj**

ARSYETIM

BAZA JURIDIKE:

Baza juridike për sjelljen e këtij vendimi është e përmbajtur në nenin 38 paragrafi 1 pika 2 e Ligjit për vetëqeverisjen lokale i cili përcakton që kuvendi sjellë rregullore dhe akte të tjera të përgjithshme, nenin 59 të të njëjtit ligj me të cilin është e përcaktuar që kryetari i komunës përkohësisht mund të sjellë akte nga kompetencat e kuvendit nëse kuvendi nuk është në gjendje që të mblidhet ose nga arsye të ndryshme i pamundësohet puna e tij, e me mos sjelljen e tyre do të rrezikohet jeta e qytetarëve ose pronat me vlerë të madhe, që kryetari është i obliguar që aktin nga paragrafi 1 i këtij neni t'ia dorëzojë për miratim kuvendit në seancën e parë të rregullt, e nëse kuvendi nuk e miraton aktin nga paragrafi 1 i këtij neni ose kryetari nuk e dorëzon në verifikim, ai akt pushon së vlejuri në afat prej tre muajsh nga dita e sjelljes.

Fondet nga pjesa e përgjithshme e këtij programi janë ndarë sipas masave nxitëse, sipas Buxhetit të Bujqësisë për vitin 2026, dhe ato janë përpunuar dhe përbëjnë një pjesë integrale të programit, si më poshtë: Subvencione për mbështetjen e prodhuesve bujqësorë, Mbështetje për zhvillimin e prodhimit bimor dhe blegtoral: Mbështetje për zhvillimin e prodhimit të qumështit për treg, Pagesa direkte për kokë bagëtie, Mbështetje për korijen e drithërave, Pjesëmarrje në pagesën e kontributeve për prodhuesit bujqësorë, Mbështetje për programin e mbrojtjes së bimëve, mbështetje për përdorimin e kullotave malore, Shërbime të tjera: Promovimi i produkteve bujqësore dhe bujqësisë, Dezinsektimi, dezinfektimi dhe deratizimi.

BUJQËSIA DHE ZHVILLIMI RURAL

FUSHA: Prodhimi bujqësor dhe zhvillimi rural
OBJEKTIVI STRATEGJIK 1: Pagesat direkte për fermat bujqësore
Prioriteti 1 Pagesat direkte
Përshkrim: Prodhimi bimor është dega kryesore e bujqësisë në Komunën e Tuzit. Në prodhimin bimor, më e përfaqësuar është prodhimi i perimeve në hapësira të mbyllura (në rreth 75 ha) dhe të hapura, pastaj vreshtaria, në sipërfaqe më të vogla kultivimi i frutave, bujqësia fushore (veçanërisht prodhimi i patateve dhe grurit), vitet e fundit kultivimi i ullinjve, si dhe bimëve dekorative dhe aromatike është zgjeruar. Në vitin 2025, u kultivuan rreth 950 ha (tokë e punueshme me kultura bujqësore, përveç ullinjve), krahasuar me vitet e mëparshme duke përfshirë ullinjtë (në vitin 2023 ishte rreth 1000 ha ndërsa në vitin 2024 ishte 840 ha). Kjo tregon se prodhimi është në stanjacion dhe nuk ka përparim në rritjen e tokës së punueshme dhe rritjen e prodhimit, që është një nga prioritetet kryesore të ADMINISTRATËS LOKALE. Përmes mbështetjes dhe propozimit të kësaj dhe masave të ngjashme, rritja dhe zhvillimi i prodhimit bujqësor mund të ndikohet ndjeshëm.
Kjo masë do të zbatohet nëpërmjet mbështetjes për njësi të sipërfaqes (ha), d.m.th. sipërfaqe të kultivuara/tokë të punueshme me kultura shumëvjeçare, bimë zbukuruese dhe aromatike, d.m.th. perime (përveç bimëve të brendshme) dhe kulturave të arës.
Kjo masë do të zbatohet nëpërmjet mbështetjes për njësi të sipërfaqes (ha), d.m.th. sipërfaqe të kultivuara/tokë të punueshme me kultura shumëvjeçare, bimë zbukuruese dhe aromatike, d.m.th. perime (përveç bimëve të brendshme) dhe kulturave bujqësore.

Qëllimi dhe objektivi:

Bazuar në këtë masë, mbështetja zbatohet për të gjitha kulturat bujqësore përveç ullinjve. Mbështetja për kulturat bujqësore do të zbatohet përmes dy komponentëve:

- mbështetje për kulturat bujqësore (kultura shumëvjeçare, bimë zbukuruese dhe aromatike, ose perime në ajër të hapur).

Mbështetja zbatohet për prodhuesit bujqësorë të regjistruar në Regjistrin e mbajtur nga Komuna e Tuzit/Sekretariati për Bujqësi dhe Zhvillim Rural dhe që kanë vendbanimin dhe kryejnë aktivitetet e tyre në Komunën e Tuzit.

Objektivi i ndërmarrjes së një mase të tillë është rritja e konkurrueshmërisë, rritja e të ardhurave të fermave bujqësore, harmonizimi i inputeve të prodhimit dhe çmimeve të tregut, etj.

Procedura dhe aktivitetet e zbatimit:

Mbështetja zbatohet në formën e pagesave direkte për njësi (për 1 ha në hapësirë të hapur).

- prodhimi i të gjitha kulturave bujqësore përveç ullinjve dhe kulturave në hapësirë të mbyllur në shumën deri në 500 €/ha për hektarin e parë, ndërsa çdo hektar pasues do të mbështetet deri në 300 €/ha, në një sipërfaqe prej të paktën 0.1 ha në fushë të hapur.

Aktivitetet që lidhen me këtë masë janë:

- publikimi i Thirrjes Publike;
- marrja e aplikimeve dhe dokumentacionit të nevojshëm;
- kontrolli në terren;
- përpunimi i aplikimeve dhe përgatitja e një liste renditjeje;
- pagesa e primeve në llogarinë bankare të aplikantit.

Detajet që lidhen me procedurën e zbatimit, kriteret, datën e aplikimit dhe informacione të tjera të nevojshme do të përshkruhen në detaje në Thirrjen Publike, të cilën sekretariati përkatës do ta publikojë në kohën e duhur.

Nëse shuma totale e kërkesës për pagesë mbështetjeje tejkalon shumën e planifikuar në buxhet, pagesat për njësi për hektar do të reduktohen në mënyrë proporcionale.

Rezultati i projektit:

Zbatimi i kësaj mase do të ndikojë në rritjen e konkurrueshmërisë së produkteve, rritjen e të ardhurave të fermave bujqësore, si dhe në zbutjen e kostove të investimit në prodhim dhe inpute.

Treguesi i rezultateve: Mbështetje për rreth 300 prodhues bujqësorë të regjistruar në regjistrin e fermave bujqësore të mbajtur nga sekretariati përkatës i komunës së Tuzit.

Pala përgjegjëse:

Komuna e Tuzit, Sekretariati për Bujqësi, Mbrojtje Mjedisit dhe Menaxhim Ujërash

Buxheti total dhe burimi i financimit:

295,500.00 EUR, Komuna e Tuzit

Grupet e synuara/përfituesit:
Prodhuesit bujqësorë të regjistruar dhe subjekte të tjera ligjore në fushën e bujqësisë.
Zbatimi dhe periudha e zbatimit:
Sekretariati për bujqësi, mbrojtje të mjedisit jetësor dhe menaxhimin e ujërave, Sekretariati për financa, 2026
Monitorimi dhe vlerësimi:
Komuna e Tuzit, Sekretariati për bujqësi, mbrojtje të mjedisit jetësor dhe menaxhimin e ujërave

FUSHA: Prodhimi bujqësor dhe zhvillimi rural
OBJEKTIVI STRATEGJIK 1: Mbështetja për përmirësimin e prodhimit blegtoral
Prioriteti 2 Pagesa direkte për kokë bagëtie
Përshkrimi i projektit: Sektori i blegtorisë është shumë i rëndësishëm për zhvillimin e zonës sonë, dhe për shkak të konfigurimit të terrenit, blegtoria përfaqëson degën e saj më të rëndësishme. Megjithatë, ky sektor nuk është zhvilluar mjaftueshëm në vendin tonë. Nënzhvillimi i blegtorisë, dhe për rrjedhojë edhe prodhimi i qumështit të papërpunuar dhe djathit, është kryesisht për shkak të fermave të fragmentuara dhe metodave tradicionale, ekstensive të prodhimit, aplikimit të pamjaftueshëm dhe mosfutjes së teknologjive moderne të prodhimit dhe përdorimit të pamjaftueshëm të burimeve natyrore të disponueshme. Blegtoria lejon përdorimin e zonave më pak produktive (kullotat dhe livadhet), të cilat janë dominuese në pjesën rurale të komunës sonë. Sipas të dhënave në dispozicion të sekretariatit, në zonën e Komunës së Tuzit ka rreth 250 ferma bujqësore të angazhuara në prodhimin blegtoral, ku rriten rreth 1050 bagëti, 3500 dele dhe dhi, 32 derra për mbarështim dhe 450 pula pjellëse. Në komunën tonë ka 13 ferma bujqësore që përpunojnë qumështin e papërpunuar në djathë. Këto ferma rrisin rreth 110 krerë gjedh/lopë, 50 dele dhe rreth 180 dhi në fermat e tyre, qumështi i të cilave përpunohet në industrinë vendase. Zbatimi i kësaj mase vendos sa më shumë të jetë e mundur një ekuilibër të popullsisë midis zonave rurale dhe urbane, krijon kushte që fuqia punëtore të mbetet në zonat rurale dhe zvogëlon trendin negativ demografik. Kjo masë zbatohet përmes mbështetjes për blegtorinë për kokë (gjedh, dele, dhi, derra dhe pula) si dhe një primi shtesë për fermat që kanë prodhim vendas të djathit. Primi shtesë i referohet mbështetjes për kokë bagëtie për fermat që përpunojnë qumësht të papërpunuar në produkte qumështi, pra djathë në industrinë vendase.
Qëllimi dhe objektivi i projektit: Masa e propozuar kontribuon në zgjerimin e fondit të bagëtive, ndryshimin në përbërjen e racave, që synon rritjen e pjesës së racave produktive, si dhe rritjen e të ardhurave për fermë. Mbështetja vlen për të gjitha fermat bujqësore të regjistruara në zonën e komunës së Tuzit që mbarështojnë bagëti. Detajet në lidhje me kriteret, procedurat për zbatimin e mbështetjes, datat etj., do të përcaktohen në detaje në Thirrjen Publike që sekretariati përkatës do ta publikojë në kohën e duhur.
Procedura dhe aktivitetet e zbatimit:

Mbështetja për përmirësimin e prodhimit blegtoral përfshin:

- prime për kokë për lopë dhe viça për mbarështim;
- prime për kokë për dele dhe dhi për mbarështim;
- prime për mbarështimin e derrave
- prime për pula vezë
- prime për kokë bagëtie, qumështi i të cilave përpunohet në një industri vendase nën kontrollin e ministrisë përkatëse.

a) Prime për lopë dhe viça për mbarështim - të gjitha fermat që rrisin më shumë se një ose më shumë nga këto lloje bagëtish kanë të drejtë për mbështetje, për secilin kokë. Kriteri plotësohet nëse ferma ka mbajtur atë numër krerësh për të paktën shtatë muaj dhe kreu i fermës ka një vendbanim në Komunën e Tuzit.

Prime bazë për kokë për lopët është deri në 50 €.

b) Prime për dele dhe dhi për mbarështim - fermat që rrisin më shumë se 10 dele dhe/ose më shumë se 10 dhi në tufë kanë të drejtë për mbështetje. Mbështetja zbatohet për secilin kokë. Kriteri përmbushet nëse ferma ka mbajtur atë numër krerësh për të paktën shtatë muaj dhe kreu i fermës ka vendbanim në Komunën e Tuzit.

Prime bazë për kokë për delet dhe dhinë e mbarështimit është deri në 6 €.

c) Prime për mbarështimin e derrave është deri në 30 € për kokë, primi realizohet për fermat që mbajnë dy ose më shumë krerë.

d) Prime për mbarështimin e pulave vezë - mbështetja është deri në 0.50 € për pulë, ndërsa minimumi është 100 pula për fermë.

Nëse shuma totale e kërkesës për pagesë mbështetjeje tejkalon shumën e planifikuar në buxhet, pagesat njësi për kokë zvogëlohen në mënyrë proporcionale.

e) Prime shtesë i referohet mbështetjes për kokë bagëtie, qumështi i të cilave përpunohet në familje dhe do të arrijë deri në 75 € për lopët, ndërsa për delet dhe dhinë do të arrijë deri në 10 € për kokë.

Aktivitete për realizimin e kësaj mase:

- publikimi i Thirrjes Publike;
- marrja e dokumentacionit dhe plotësimi i formularëve;
- kontrolli në terren
- plotësimi, përpunimi i dokumentacionit dhe përgatitja e listës së renditjes;
- pagesa e mbështetjes në llogarinë bankare të fermës bujqësore.

Detajet e tjera të nevojshme për marrjen e kësaj mbështetjeje do të përshkruhen në detaje në Thirrjen Publike, e cila do të publikohet në kohën e duhur.

Rezultati i projektit (rezultatet e pritura):

Mbështetje për të gjitha fermat bujqësore nga zona e komunës së Tuzit që rrisin këtë lloj bagëtie dhe që aplikojnë në kohën e duhur dhe plotësojnë kushtet e përcaktuara nga Thirrja Publike.
Treguesit e rezultateve: Fermat bujqësore të regjistruara nga zona e komunës së Tuzit që kanë marrë mbështetje sipas kësaj mase.
Pala përgjegjëse: Komuna e Tuzit, Sekretariati për bujqësi, mbrojtje të mjedisit jetësor dhe menaxhimin e ujërave
Buxheti total dhe burimi i financimit: 90,000.00 €, Komuna e Tuzit
Grupet e synuara/përfituesit: Fermat bujqësore të regjistruara në fushën e prodhimit blegtoral.
Zbatimi dhe periudha e zbatimit: Sekretariati për bujqësi, mbrojtje të mjedisit jetësor dhe menaxhimin e ujërave, Sekretariati për Financa, 2026
Monitorimi dhe vlerësimi: Komuna e Tuzit, Sekretariati për bujqësi, mbrojtje të mjedisit jetësor dhe menaxhimin e ujërave

FUSHA: Prodhimi bujqësor dhe zhvillimi rural
OBJEKTIVI STRATEGJIK 1: Forcimi i konkurrueshmërisë së prodhuesve të ushqimit
Prioriteti 3 Mbështetja për zhvillimin e prodhimit të qumështit të papërpunuar për treg
Përshkrimi i projektit: Prodhimi total i qumështit në komunën e Tuzit është rreth 1,700,000 litra qumësht të blerë në vit, që përfaqëson një potencial të madh për zhvillimin e blegtorisë, veçanërisht në pjesën rurale të komunës. Një pjesë më e vogël e qumështit të papërpunuar të prodhuar përdoret për përpunim në fermat bujqësore, nga të cilat djathi prodhohet kryesisht për tregun vendas, për nevojat e veta ose për shitje në "derën e shtëpisë". Në sistemin e blerjes së qumështit të papërpunuar në komunën e Tuzit ka rreth 230 bashkëpunëtorë. Mbështetja u ofrohet prodhuesve që dorëzojnë qumësht në objektet e miratuara të përpunimit të qumështit (qumështore/fabrika djathi) dhe që janë të regjistruar në Regjistrin Qendror. Mbështetja në formën e një premie sasiore është 0.10 € për liter qumësht të blerë. Rritja e konkurrueshmërisë së sektorit të qumështit përmes mbështetjes direkte për prodhuesit mund të përmirësojë ndjeshëm zhvillimin e prodhimit të qumështit në treg dhe përshtatjen e tij me standardet dhe të rrisë prodhimin total të kësaj lënde të parë shumë të rëndësishme.
Qëllimi dhe objektivi i projektit:

Krijimi i kushteve për prodhimin blegtoral, rritja e bagëtive dhe rritja e prodhimit të qumështit të papërpunuar. Qëllimi i kësaj mase është rritja e çmimit të qumështit të papërpunuar për litër dhe ndikimi në rritjen e të ardhurave të fermave bujqësore.
Procedura dhe aktivitetet e zbatimit: Listat e prodhuesve me të dhëna mbi sasi të mujore të qumështit të dorëzuar që bashkia merr nga ministria përkatëse janë baza për llogaritjen dhe pagesën e primeve. Sasia minimale e qumështit të papërpunuar të dorëzuar në baza mujore, e përcaktuar nga ministria përkatëse, është një nga kriteret për marrjen e kësaj mbështetjeje. Ministria përkatëse dhe komuna nënshkruajnë paraprakisht një marrëveshje bashkëpunimi që përcakton saktësisht detyrat dhe detyrimet e dy palëve në marrëveshje. Pagesa e primeve bëhet direkt tek prodhuesit bujqësorë në një llogari bankare. Aktivitetet që lidhen me këtë masë janë: -nënshkrimi i një marrëveshjeje bashkëpunimi; -lista e ministrisë mbi sasi të qumështit të dorëzuar -plotësimi i dokumentacionit, përgatitja e një liste renditjeje dhe llogaritja -marrja e një vendimi për pagesën e fondeve në baza mujore dhe -pagesa e fondeve Mbështetja vlen për mbajtësit e fermave bujqësore që janë në listën e ministrisë përkatëse në baza mujore, të cilat sekretariati i merr dhe, bazuar në të, paguan primet për litër qumësht të papërpunuar dhe përpunimin e qumështit të papërpunuar, pra prodhimin e djathit.
Rezultati i projektit (rezultati i pritur): Mbështetje për sasi të qumështit të dorëzuara në bazë mujore nga mbajtësi i fermës bujqësore nga zona e Komunës së Tuzit. Ruajtja e bagëtive, rritja e sasisë së prodhimit të qumështit të papërpunuar, rritja e të ardhurave për fermë bujqësore dhe ndikimi i përgjithshëm në zhvillimin e prodhimit bujqësor.
Treguesit e rezultateve: Mbështetje për të gjitha fermat bujqësore që rrisin llojin e bagëtive të mbështetura nga kjo masë dhe rritja e të ardhurave në bazë mujore.
Pala përgjegjëse: Komuna e Tuzit, Sekretariati për bujqësi, mbrojtje të mjedisit jetësor dhe menaxhimin e ujërave
Buxheti total dhe burimi i financimit: 150,000.00 EUR, Komuna e Tuzit
Grupet e synuara/përfituesit: Fermat bujqësore të regjistruara në fushën e blegtorisë.
Zbatimi dhe periudha e zbatimit:

Sekretariati për bujqësi, mbrojtje të mjedisit jetësor dhe menaxhimin e ujërave, Sekretariati për Financa, 2026

Monitorimi dhe vlerësimi:

Komuna e Tuzit, Sekretariati për bujqësi, mbrojtje të mjedisit jetësor dhe menaxhimin e ujërave

FUSHA: Prodhimi bujqësor dhe zhvillimi rural

OBJEKTIVI STRATEGJIK: Forcimi i konkurrueshmërisë së prodhuesve të ushqimit

Prioriteti 4: Mbështetja për përmirësimin e bletarisë

Përshkrimi i masës:

Bletaria ka një traditë të gjatë dhe të pasur në komunën e Tuzit. Zhvillimi i kësaj industrie është kontribuar nga sipërfaqe të mëdha livadhesh dhe kullotash natyrore, një zonë me florë dhe bimë mjalti të pasura. Mjalti është produkti kryesor, por vlera ekonomike e produkteve të bletarisë mund të ishte shumë më e lartë nëse gama e produkteve do të zgjerohej me prodhimin e peltesë mbretërore, propolisit, polenit, tufave të bletarisë, etj. Numri i përgjithshëm i koshereve në pronësi të bletarëve të bashkuar është 3,336 (të dhëna nga viti 2025). Aktualisht, shoqata e bletarëve "Bletari" ka 58 anëtarë. Ky numër kolonish bletësh vlerësohet të prodhojë rreth 24,000 kg mjaltë në vit. Përveç prodhimit të produkteve të bletarisë, rëndësia e bletarisë reflektohet edhe në pjalmimin e bimëve (veçanërisht bimëve shumëvjeçare), gjë që ndikon drejtpërdrejt në rritjen e rendimenteve të të korrave. Ky është një potencial shumë i rëndësishëm që duhet të mirëmbahet dhe të përdoret me mençuri në mënyrë që të realizohen mundësitë për pushtimin e tregjeve të reja, si dhe për arritjen e çmimeve më të larta për mjaltin dhe produktet e bletarisë.

Kjo masë nxitëse do të zbatohet në bashkëpunim me shoqatën lokale të bletarëve "Bletari" dhe Administratën e Sigurisë Ushqimore.

Mbështetja do të zbatohet në formën e një subvencioni deri në 15 €/1 koshere për prodhuesit e mjaltit dhe produkteve të tjera të bletëve që zotërojnë të paktën tre ose më shumë koloni bletësh.

Detajet në lidhje me kriteret, afatet, procedurën etj., do të përcaktohen në detaje në një Thirrje Publike që sekretariati përkatës do ta publikojë në kohën e duhur.

Qëllimi dhe synimi:

Përmirësimi i konkurrueshmërisë në prodhimin e mjaltit dhe produkteve të tjera të bletëve, ruajtja e cilësisë dhe përmirësimi i sigurisë shëndetësore të produkteve të bletëve, rritja e njohurive dhe trajnimit profesional të bletarëve, krijimi i kushteve për bletari, të gjitha me qëllim përmirësimin e cilësisë dhe rritjen e konkurrueshmërisë së mjaltit dhe produkteve të tjera të bletëve.

Procedura dhe aktivitetet e zbatimit:

Bletaritësit nga territori i komunës së Tuzit, të cilët zotërojnë të paktën tre ose më shumë koloni bletësh, kanë të drejtë për mbështetje.

Aktivitetet që lidhen me këtë masë janë:

- publikimi i Thirrjes Publike,

- marrja e dokumentacionit, - kontrolli në terren, - përpunimi i dokumentacionit dhe përgatitja e listës së renditjes, - pagesa e fondeve në llogarinë bankare të aplikantit. Nëse shuma totale e kërkesës për mbështetje tejkalon fondet e planifikuara për këtë masë në bazë vjetore, pagesat për njësi zvogëlohen në mënyrë proporcionale.
Rezultati i projektit (rezultatet e pritura): Mbështetje proporcionale për të gjithë aplikantët nga zona e Komunës së Tuzit që plotësojnë kushtet e përcaktuara në Thirrjen Publike për Mbështetje dhe që kanë dorëzuar dokumentacionin e nevojshëm në kohën e duhur. Përmirësimi i prodhimit të mjaltit dhe produkteve të tjera të bletëve në përputhje me praktikën e mira bujqësore.
Treguesit e rezultateve: Mbështetje për të gjithë prodhuesit e mjaltit dhe produkteve të bletëve, si dhe anëtarët e shoqatës së bletarëve "Bletari" nga zona e Komunës së Tuzit, bletari dhe përmirësimi i prodhimit.
Pala përgjegjëse: Komuna e Tuzit, Sekretariati për bujqësi, mbrojtje të mjedisit jetësor dhe menaxhimin e ujërave
Buxheti total dhe burimi i financimit: 40,000.00 EUR, Komuna e Tuzit
Grupet e synuara/përfituesit: Bletarët, anëtarë të shoqatës së bletarëve nga zona e Komunës së Tuzit.
Zbatimi dhe periudha e zbatimit: Sekretariati për bujqësi, mbrojtje të mjedisit jetësor dhe menaxhimin e ujërave, Sekretariati për Financa, 2026
Monitorimi dhe vlerësimi: Komuna e Tuzit, Sekretariati për bujqësi, mbrojtje të mjedisit jetësor dhe menaxhimin e ujërave

FUSHA: Prodhimi bujqësor dhe zhvillimi rural
OBJEKTIVI STRATEGJIK 1: Forcimi i konkurrueshmërisë së prodhuesve të ushqimit
Prioriteti 5 Mbështetja për korrijën e drithërave të vegjël dhe të mëdhenj
Përshkrimi i masës: Bujqësia e punueshme është dega kryesore e prodhimit bimor dhe detyra e saj kryesore është të sigurojë rendimentet më të larta të mundshme të bimëve të kultivuara, duke arritur njëkohësisht cilësinë më të lartë të mundshme të produktit. Kultivimi i kulturave të arës kërkon sipërfaqe të mëdha, gjë që nuk është tipike për fermat tona bujqësore. Në kushtet tona, prodhimi i kulturave

të arës është shumë i shtrenjtë dhe rendimentet nuk janë në një nivel të lakmueshëm. Megjithatë, duke u nisur nga fakti se drithërat dhe misri janë kultura shumë të rëndësishme nga aspekti i aktivitetit biologjik të tokës, është shumë e rëndësishme të mbështetet prodhimi i tyre.

Lërimi përfshin mbetjet e bimëve në procesin e qarkullimit të lëndës organike në tokë, stimulon aktivitetin biologjik të tokës, gjë që ndikon pozitivisht në strukturën dhe vetitë ujë-ajër dhe termike të tokës, dhe në tokat e rënda, mbetjet organike përmirësojnë kullimin e brendshëm në shtresën në të cilën futen.

Prandaj, fondet e planifikuara lidhen me mbështetjen për korrjen e drithërave të vegjël dhe misrit, të cilat ulin kostot e prodhimit të këtyre kulturave dhe rentabilitetin e prodhimit të tyre. Mbështetja ofrohet për prodhuesit e këtyre kulturave në territorin e komunës së Tuzit dhe paguhet direkt në një llogari bankare.

Qëllimi dhe synimi i projektit:

Krijimi i kushteve për rritjen e kulturave të arave në një sipërfaqe sa më të madhe të jetë e mundur, me qëllim krijimin e kushteve për rritjen e tyre në sipërfaqe më të mëdha.

Qëllimi i marrjes së një mase të tillë është ulja e kostove të prodhimit që lidhen me korrjen e këtyre kulturave dhe fitimprurësinë e prodhimit të tyre.

Procedura dhe aktivitetet e zbatimit:

Baza për llogaritjen dhe pagesën e mbështetjes për korrjen e drithërave të vegjël dhe misrit është Vendimi për mbështetjen për korrjen dhe korrjen për vitin aktual. Pagesa llogaritet pasi Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural të ketë paraqitur të dhëna mbi sipërfaqet e mbjella, të dhëna për mbështetjen për pagesat direkte në prodhimin bimor dhe fletëpagesa për sipërfaqet e korrura të lëshuara nga subjektet që kryejnë korrjen. Pagesa bëhet direkt tek prodhuesit bujqësorë në një llogari bankare.

Aktivitetet që lidhen me këtë masë janë:

- mbledhja e të dhënave mbi sipërfaqet e mbjella;
- vizita në terren;
- marrja e një vendimi për mbështetjen për korrjen e drithërave të vegjël dhe misrit;
- plotësimi i dokumentacionit dhe llogaritja dhe
- pagesa e fondeve

Nëse shuma totale e kërkesës për pagesën e mbështetjes tejkalon fondet e planifikuara në buxhet, pagesat për njësi për ha zvogëlohen në mënyrë proporcionale.

Një njoftim publik që sekretariati përkatës do ta publikojë në kohën e duhur do të përcaktojë në detaje kriteret, afatet, dokumentacionin e kërkuar, etj.

Rezultati i projektit (rezultati i pritur):

Ulja e kostove dhe stimulimi i prodhimit të drithërave të vegjël dhe misrit.

Treguesit e rezultateve:

Mbështetje për korrjen e drithërave të vegjël në një sipërfaqe prej rreth 70 ha, pra rreth 40 prodhues.

Buxheti total dhe burimi i financimit: 5,000.00 EUR, Komuna
Grupet e synuara/përfituesit: Prodhues bujqësorë të regjistruar nga zona e Bashkisë së Tuzit
Periudha e zbatimit dhe zbatimit: Sekretariati për bujqësi, mbrojtje të mjedisit jetësor dhe menaxhimin e ujërave, Sekretariati për Financa, 2026
Monitorimi dhe vlerësimi: Komuna e Tuzit, Sekretariati për bujqësi, mbrojtje të mjedisit jetësor dhe menaxhimin e ujërave

FUSHA: Prodhimi bujqësor dhe zhvillimi rural
OBJEKTIVI STRATEGJIK: Mbështetja për shërbimet e përgjithshme në bujqësi
Prioriteti 6: Pjesëmarrja në pagesën e kontributeve për prodhuesit bujqësorë
Përshkrimi i masës: Kontributet për sigurimin shoqëror të detyrueshëm në kuptimin e Ligjit për Kontributet për Sigurimin Shoqëror të Detyrueshëm ("Fleta Zyrtare e Malit të Zi", Nr. 13/07, 79/08, 86/09, 78/10, 40/11 – ligje të tjera 14/12, 62/13, 8/15, 22/17 dhe 42/19) janë: - kontributi për sigurimin e detyrueshëm të pensioneve dhe invaliditetit; - kontributi për sigurimin e papunësisë. Sipas ligjit, ata që janë përgjegjës për sigurimin e pensioneve dhe invaliditetit janë fermerët dhe personat që zotërojnë tokë bujqësore. Përfituesit e kontributeve për sigurimin shoqëror të detyrueshëm janë fermerët që janë të regjistruar në Regjistrin e Personave të Siguruar që mbahet nga ministria përkatëse dhe që paguajnë rregullisht kontribute bazuar në vendimin e marrë. Në zonën e Komunës së Tuzit, ka 585 ferma bujqësore të regjistruara, nga të cilat, sipas të dhënave aktuale, 50 prodhues paguajnë kontribute si persona të siguruar bujqësorë. Masa e pjesëmarrjes komunale në pagesën e kontributeve do t'i stimulonte ndjeshëm prodhuesit që të paguanin kontributet rregullisht dhe kështu të fitonin të drejtën për pension, njësoj si punonjësit në sektorë të tjerë.
Qëllimi dhe objektivi: Qëllimi i kësaj mase është të ndihmojë prodhuesit bujqësorë të ruajnë statusin e tyre të rregullt si persona të siguruar dhe kështu të arrijnë të drejtën për pensione.
Rezultati i projektit (rezultatet e pritura): Ruajtja e statusit të rregullt të personave të siguruar, si dhe ofrimi i stimuljve për pagesën e kontributeve për fermerët që nuk e kanë zgjidhur çështjen e kontributeve dhe, në të ardhmen, çështjen e pensioneve.

Treguesit e rezultateve:
Pjesëmarrja në pagesën e kontributeve për 20 persona të siguruar bujqësorë (sa ka aktualisht) me një tendencë për të rritur numrin e të interesuarve për këtë lloj mbështetjeje.
Buxheti total dhe burimi i financimit:
3,000.00 EUR, Komuna e Tuzit
Grupet e synuara/përfituesit:
Prodhues bujqësorë të regjistruar ose persona të siguruar bujqësorë nga zona e Komunës së Tuzit.
Pjesëmarrja në pagesën e kontributeve për 20 persona të siguruar bujqësorë (sa ka aktualisht) me tendencë për të rritur numrin e atyre që janë të interesuar për këtë lloj mbështetjeje.
Zbatimi dhe periudha e zbatimit:
Sekretariati për bujqësi, mbrojtje të mjedisit jetësor dhe menaxhimin e ujërave, Sekretariati për Financa, 2026
Monitorimi dhe vlerësimi:
Komuna e Tuzit, Sekretariati për bujqësi, mbrojtje të mjedisit jetësor dhe menaxhimin e ujërave

FUSHA: Bujqësia dhe Zhvillimi Rural
OBJEKTIVI STRATEGJIK 1: Forcimi i konkurrencës së prodhuesve të ushqimit
Prioriteti 7: Mbështetja e programit të mbrojtjes së bimëve
Përshkrimi i masës: Përshkrimi i masës: Prodhimi modern bujqësor shoqërohet me shfaqjen e një numri të madh të sëmundjeve dhe agentëve dëmtes, të cilët ulin ndjeshëm rendimentin dhe cilësinë e bimëve të kultivuara. Masat e kontrollit kimik duke përdorur pesticide janë shpesh mënyra e vetme e mundshme për t'i kontrolluar ato. Megjithatë, përdorimi i pesticideve e ngarkon shumë prodhimin bujqësor me kosto dhe gjithashtu ndot mjedisin. Shumë shpesh ndodh që, pavarësisht aplikimit të tyre të përsëritur, efekti të mungojë, domethënë të mos arrihet mbrojtje e përshtatshme. Arsyet më të zakonshme për këtë janë koha e pamjaftueshme e spërkatjes dhe zgjedhja e papërshtatshme e përgatitjes. Përdorimi i duhur i pesticideve përfshin, ndër të tjera: monitorimin dhe parashikimin e organizmave të dëmshëm, përdorimin e duhur të pesticideve dhe trajtimin e duhur të pesticideve. Parashikimi në mbrojtjen e bimëve synon të zvogëlojë dhe racionalizojë përdorimin e pesticideve dhe të kontribuojë në ruajtjen e shëndetit të njeriut dhe mjedisit, duke përcaktuar periudhat optimale të mbrojtjes. Përdorimi i duhur i pesticideve nënkupton përdorimin në përputhje me udhëzimet për përdorim dhe informacionin në etiketë, duke përfshirë përgatitjen e përqendrimit të përcaktuar, pajtueshmërinë me parimet e praktikës së mirë bujqësore, mbrojtjen e integruar të bimëve, periudhat e tërheqjes, si dhe mbrojtjen e mjedisit dhe organizmave jo të synuar.

Përdorimi jo i duhur i produkteve për mbrojtjen e bimëve mund të: ndikojë negativisht në shëndetin e personit që aplikon produktet, por edhe të njerëzve dhe kafshëve në afërsi të menjëhershme, ndikojë negativisht në biodiversitetin, ndikojë në mbetjet e tepërta të pesticideve në produkt, ndikojë në ndotjen e ujit dhe mjedisit.

Përkatesisht, përdoruesit e pesticideve që kanë licencë për të blerë produkte për mbrojtjen e bimëve kanë kaluar trajnime për përdorimin dhe përdorimin e duhur të produkteve mbrojtëse. Plani Kombëtar për Përdorimin e Qëndrueshëm të Pesticideve përcakton që çdo prodhues bujqësor që përdor produkte për mbrojtjen e bimëve është i detyruar të mbajë një regjistër mbi përdorimin e pesticideve. Plani Kombëtar për Përdorimin e Qëndrueshëm të Produkteve për Mbrojtjen e Bimëve nga viti 2021 deri në vitin 2026 është një plan që, në periudhën e ardhshme pesëvjeçare, duhet të sigurojë që efektet e dëmshme të produkteve për mbrojtjen e bimëve në shëndetin e njeriut të minimizohen, që ndikimi negativ në mjedis të reduktohet në një nivel të pranueshëm dhe që produktet për mbrojtjen e bimëve të përdoren në një mënyrë të qëndrueshme.

"Mbajtja e një regjistri është një garanci për ushqim të sigurt dhe të saktë, që nuk ka përmbajtje të shtuar të mbetjeve të pesticideve në atë ushqim, gjë që është e rëndësishme për konsumatorët e atij ushqimi".

Bazuar në të gjitha sa më sipër, është e nevojshme të mbështeten prodhuesit bujqësorë, në këtë rast kulturat shumëvjeçare që prodhojnë duke respektuar praktikën e mira bujqësore në lidhje me mbrojtjen dhe duke mbajtur një libër regjistri mbi përdorimin e pesticideve.

Për këto dhe arsye të tjera, kjo masë do të zbatohet për kulturat shumëvjeçare dhe, nëse rezulton e suksesshme, do të zgjerohet edhe në kulturat e tjera bujqësore.

Mbështetja u ofrohet fermave bujqësore të regjistruara nga zona e komunës së Tuzit që kultivojnë kultura shumëvjeçare, deri në 50% të fondeve të shpenzuara për blerjen e pesticideve për mbrojtjen e bimëve, si dhe blerjen e pajisjeve mbrojtëse.

Detajet dhe kriteret e tjera do të përcaktohen në një Thirrje Publike që do të publikohet në kohën e duhur nga sekretariati i departamentit.

Qëllimi dhe synimi:

Qëllimi dhe synimi i zbatimit të kësaj mase është të stimulojë prodhuesit e kulturave shumëvjeçare që të mbajnë të dhëna për përdorimin e pesticideve dhe zbatimin e praktikave të mira bujqësore, të gjitha me qëllim prodhimin e ushqimit të shëndetshëm dhe të sigurt.

Procedura dhe aktivitetet e zbatimit:

Baza për llogaritjen dhe pagesën e mbështetjes janë faturat për blerjen e fondeve për mbrojtjen e kulturave shumëvjeçare, të dhënat dhe posedimi i pajisjeve mbrojtëse.

Aktivitetet për zbatimin e kësaj mase:

- publikimi i Thirrjes Publike;
- mbledhja e dokumentacionit;
- verifikimi i dokumentacionit
- kontrolli në terren dhe përgatitja e një liste renditjeje
- pagesa e fondeve në llogarinë bankare të përfituesve.

Nëse shuma totale e kërkesës për pagesën e mbështetjes tejkalon fondet e planifikuara në buxhet, pagesat për njësi për kërkesë zvogëlohen në mënyrë proporcionale.
Rezultati i projektit (rezultatet e pritura): Mbajtja e një libri regjistri mbi përdorimin e pesticideve nga vreshtarët dhe kulturat e tjera shumëvjeçare, përdorimin e pajisjeve mbrojtëse si dhe përdorimin e pesticideve të destinuara për kulturat shumëvjeçare.
Treguesit e rezultateve: Mbështetje për kulturat shumëvjeçare që shprehin interes në respektimin e masave dhe rregullave të praktikës së mirë bujqësore gjatë përdorimit të produkteve për mbrojtjen e bimëve.
Buxheti total dhe burimi i financimit: 13,000.00 EUR, Komuna
Grupet e synuara/përfituesit: Funksionet bujqësore të regjistruara që kultivojnë kultura shumëvjeçare dhe respektojnë praktikën e mirë bujqësore.
Periudha e zbatimit dhe zbatimit: Sekretariati për bujqësi, mbrojtje të mjedisit jetësor dhe menaxhimin e ujërave
Monitorimi dhe vlerësimi: Komuna e Tuzit, Sekretariati për bujqësi, mbrojtje të mjedisit jetësor dhe menaxhimin e ujërave

FUSHA: Prodhimi bujqësor dhe zhvillimi rural
OBJEKTIVI STRATEGJIK 1: Forcimi i konkurrencës së prodhuesve të ushqimit
Prioriteti 8: Mbështetja e përdorimit të kullotave malore
Përshkrimi i masës: Përshkrimi i masës: Në komunën e Tuzit, kullotat malore përdoren tradicionalisht përmes blegtorisë ekstensive (gjedhë, dele dhe dhi), e cila është shumë e pranishme në fermat tona. Kjo metodë e blegtorisë përdoret kryesisht për prodhimin e qumështit, produkteve të qumështit dhe mishit. Fermerët i rrisin bagëtitë e tyre në katune në pranverë dhe qëndrojnë në katune gjatë gjithë verës. Rritja e bagëtive në katune dhe kullotja e bagëtive në kullotat malore kontribuon veçanërisht në ruajtjen e biodiversitetit (flora dhe fauna specifike, përdorimi i racave lokale të adaptuara), dhe gjithashtu ka një rëndësi të veçantë ekonomike. Ky sistem blegtoral mundëson prodhimin e produkteve tradicionale (lloje të ndryshme djathi, skorup dhe produkte të tjera të qumështit, qengj dhe lloje të tjera mishi) që luajnë një rol të rëndësishëm në kuzhinën kombëtare. Sipas të dhënave në dispozicion, në komunën e Tuzit (katune ku fermerët nga komuna e Tuzit rrisin bagëtinë e tyre), ka rreth dhjetë katune, pesë prej të cilave janë aktive, ku fermerët rrisin bagëtinë e tyre çdo vit. Disa familje rurale ende e praktikojnë këtë sistem blegtoral edhe sot. Përparësitë e rritjes së kafshëve në katune lidhen me uljen e kostove të ushqimit për kafshët shtëpiake, ndikimin pozitiv të ajrit të pastër, diellit, lëvizjes dhe kontaktit që kanë kafshët

kullotëse, ndikimin pozitiv të kullotave në kafshët e mbarështimit, nevojën e zvogëluar për punë dhe, më e rëndësishmja, ruajtjen e bagëtive.

Përveç avantazheve të lartpërmendura që kullotat u ofrojnë kafshëve shtëpiake (kryesisht ripërthypësve), ekziston edhe një korrelacion i ndërsjellë, kështu që rritja e kafshëve në katune ka një efekt të dobishëm në kullota në një mënyrë që parandalon erozionin e tokës, rrit biodiversitetin e kullotave dhe zvogëlon pushtimin e florës së barërave të këqija dhe bimëve helmuese.

Ruajtja e kullotave malore dhe metoda katun e mbarështimit të bagëtive është gjithashtu shumë e rëndësishme nga pikëpamja e ruajtjes së trashëgimisë natyrore dhe kulturore.

Përparësitë e rritjes së kafshëve në katune përfaqësojnë arsye të mjaftueshme dhe të vlefshme për të mbështetur këtë masë përmes agro-buxhetit.

Kjo masë do të zbatohej përmes mbështetjes për kokë bagëtie të kushtëzuar që kullot në kullotat e katunit. Mbështetja direkte për kokë bagëtie të kushtëzuar që kullot në katune dhe përdorimi i kullotave malore mund të stimulojë fermat bujqësore për të ruajtur dhe zhvilluar më tej sistemin ekstensiv të mbarështimit të bagëtive.

Qëllimi dhe objektivi:

Qëllimi i zbatimit të kësaj mase është stimulimi i fermave bujqësore për të ruajtur sistemin ekstensiv të mbarështimit blegtoral dhe mënyrën tradicionale të prodhimit të ushqimit.

Një nga objektivat prioritarë të zbatimit të kësaj mase është ruajtja e fondit të bagëtive, i cili ka qenë në rënie në komunën tonë dhe në rajonin e gjerë për vite me radhë, ulja e kostove të ushqimit dhe ruajtja e biodiversitetit.

Procedura dhe aktivitetet e zbatimit:

Pas paraqitjes së një kërkesë për mbështetje dhe një certifikate të lëvizjes së bagëtive, prodhuesi bujqësor do të marrë mbështetje që do të jetë në korrelacion me fondet e disponueshme për këtë masë.

Aktivitetet që lidhen me këtë masë janë si më poshtë:

- publikimi i Thirrjes Publike
- marrja e kërkesave dhe dokumentacionit të nevojshëm
- kontrolli në terren
- përpunimi i kërkesave dhe përgatitja e një liste renditjeje
- pagesa e primeve në llogarinë bankare të aplikantit.

Nëse shuma totale e kërkesës për pagesën e mbështetjes tejkalon fondet e planifikuara në buxhet, pagesat për njësi për një krerë të kushtëzuar zvogëlohen në mënyrë proporcionale.

Rezultati i projektit (rezultatet e pritura):

Mbështetje për të gjitha fermat bujqësore që rrisin bagëti në katune dhe i çojnë bagëtitë për qumësht. Sipas të dhënave tona, në komunën e Tuzit, rreth dhjetë ferma rrisin bagëti në katune.

Treguesit e rezultateve:

Mbështetje për rreth dhjetë fermerë që rrisin bagëti në katune dhe i çojnë bagëtisë e tjera nga zona e komunës së Tuzit në qumësht. Ky lloj mbështetjeje do të kontribuojë në interesin e mëtejshëm të fermerëve për rritjen e bagëtive në katune, gjë që është me interes të përgjithshëm nga pikëpamja e qeverisjes vendore.
Buxheti total dhe burimi i financimit: 3,500.00 EUR, Komuna
Grupet e synuara/përfituesit: Prodhuesit bujqësorë të regjistruar që rrisin rregullisht bagëti në katune dhe i çojnë bagëtisë për qumësht.
Zbatimi dhe periudha e zbatimit: Sekretariati për bujqësi, mbrojtje të mjedisit jetësor dhe menaxhimin e ujërave, Sekretariati për Financa, 2026
Monitorimi dhe vlerësimi: Komuna e Tuzit, Sekretariati për bujqësi, mbrojtje të mjedisit jetësor dhe menaxhimin e ujërave

SHËRBIME TË TJERA

FUSHA: Bujqësia dhe Zhvillimi Rural
OBJEKTIVI STRATEGJIK: Mbështetja për shërbimet e përgjithshme në bujqësi
Prioriteti 9: Promovimi i produkteve bujqësore dhe bujqësisë
Përshkrimi i masës: Një karakteristikë e prodhimit bujqësor në Komunën e Tuzit është se ai i ofron tregut një gamë shumë të larmishme produktesh. Konsumatorët e këtyre produkteve shpesh nuk kanë informacion se ku mund t'i blejnë ato, ndërsa nga ana tjetër, prodhuesit e vegjël nuk kanë mundësi të promovojnë në mënyrë të pavarur produktet e tyre. Ekziston nevoja që prodhuesit tanë bujqësorë të fitojnë njohuri të reja dhe të përmirësojnë prodhimin e tyre përmes formave të ndryshme të vizitave dhe shkëmbimit të përvojave me kolegët në rajon dhe më gjerë. Mungesa e ekonomive të shkallës mund të kompensohet nga promovimi gjenerik i mbështetur, si dhe nga promovimi i aktiviteteve të përshtatshme të tregut për produkte specifike. Prandaj, është e nevojshme të vazhdojmë të ofrojmë mbështetje të synuar dhe të intensifikojmë punën për promovimin dhe marketingun e prodhuesve tanë. Aktivitete promovuese si Expo Triesh po zhvillohen në zonën e Komunës së Tuzit, si dhe pjesëmarrja e prodhuesve tanë në panaire në vend dhe rajon. Mbështetja do të zbatohet pas dorëzimit të dokumentacionit të nevojshëm në lidhje me pagesën e tezgave, pajisjeve për organizatën, etj. Mbështetja vlen për prodhuesit individualë bujqësorë, kompanitë, organizatat joqeveritare dhe sipërmarrësit. Detajet, kriteret dhe afatet e tjera do të përcaktohen në një Thirrje Publike që do të publikohet në kohën e duhur nga sekretariati përkatës.
Qëllimi dhe objektivi: Qëllimi i zbatimit të kësaj mase është krijimi i kushteve për prodhimin bujqësor, si dhe përmirësimi i kushteve të jetesës dhe zgjerimi i aktiviteteve ekonomike në zonat rurale.

Qëllimi i masës është forcimi i konkurrueshmërisë përmes promovimit të produkteve tona në vend dhe jashtë vendit, krijimi dhe forcimi i lidhjes midis turizmit dhe bujqësisë, rritja e bashkëpunimit midis fermerëve dhe jashtë vendit, si dhe rritja e ndërgjegjësimit të konsumatorëve për cilësinë e produkteve.
Procedura dhe aktivitetet e zbatimit: Masa e nxitjes së prodhimit bujqësor zbatohet përmes organizimit të panaireve bujqësore, ngjarjeve dhe pjesëmarrjes në panaire lokale dhe më gjerë në rajon. Aktivitetet që lidhen me këtë masë janë si më poshtë: - publikimi i Thirrjes Publike - marrja e dokumentacionit - përpunimi i dokumentacionit - shpërndarja e fondeve. Mbështetja për palët e interesuara do të zbatohet pas dorëzimit të planit dhe programit, Kërkesës, raportit dhe faturës për vitin aktual me një vërtetim nga Administrata e të Ardhurave Publike të Komunës së Tuzit se aplikanti nuk ka detyrime tatimore të papaguara në bazë të të ardhurave publike lokale. Fondet do të paguhën në llogarinë bankare të aplikantit. Masa nxitëse, pra Thirrja Publike për këtë masë, mund të zgjasë më pak se periudha e planifikuar, derisa të shpenzohen fondet e planifikuara për këtë masë.
Rezultati i projektit (rezultatet e pritura): Organizimi i prodhuesve bujqësorë për të ekspozuar produktet e tyre në një vend që do të vizitohet nga tregtarë, sipërmarrës, përfaqësues të autoriteteve shtetërore, etj.
Treguesit e rezultateve: Promovimi dhe marketingu i prodhimit bujqësor me tendencë për t'u rritur në një ngjarje tradicionale që do të jetë e njohur për publikun në Mal të Zi dhe rajonin më të gjerë, si dhe mundësia e vendosjes së produkteve në tregun rajonal.
Buxheti total dhe burimi i financimit: 7,000.00 EUR, Komuna e Tuzit
Grupet e synuara/përfituesit: Prodhues bujqësorë të regjistruar nga zona e Komunës së Tuzit, organizata joqeveritare në fushën e bujqësisë, shoqata të regjistruara, kooperativa dhe palë të tjera të interesuara.
Monitorimi dhe vlerësimi: Komuna e Tuzit, Sekretariati për bujqësi, mbrojtje të mjedisit jetësor dhe menaxhimin e ujërave

FUSHA: MBROJTJA SHËNDETËSORE E BANORËVE

Qëllimi strategjik: Prevensioni për mbrojtjen e ambientit jetësor dhe shëndetit

Prioritet 10: Prioriteti 10: Dezinfektimi, dezinfektimi dhe deratizimi

Përshkrimi i masës:

Shtypja e organizmave që mund të jenë bartës të sëmundjeve infektive, rezervuarëve të tyre, të shkaktojnë reaksione alergjike, të kenë efekte toksike ose të jenë ndryshe të dëmshëm për njerëzit dhe mjedisin është një nga qëllimet prioritare. Për shkak të situatës aktuale dhe alarmante epidemiologjike në botë në vitet e fundit në lidhje me grupin e sëmundjeve infektive të transmetuara nga vektorët (në vendin tonë, janë regjistruar raste të etheve të Nilit Perëndimor, leishmaniozës, raste të importuara të malaries, viruseve ZIKA dhe Covid-19, dhe sëmundjeve të tjera të këtij grupi), dezinfektimi dhe deratizimi sistemik në kohë janë me rëndësi të madhe në shtypjen e sëmundjeve të transmetuara nga vektorët. Sëmundja ngjitëse "lëkurë me gunga" tek kafshët më parë ka shkaktuar dëme të mëdha tek fermerët dhe është përhapur përmes mushkonjave, gjë që ka shkaktuar shpenzimin e burimeve të konsiderueshme financiare për riparimin e dëmeve dhe kompensimin e familjeve të prekura. Për të ndaluar transmetimin e sëmundjeve infektive, është e nevojshme të zbatohen masa të përshtatshme mbrojtëse parandaluese, të tilla si dezinfektimi, dezinfektimi dhe deratizimi. Zhvillimi i qëndrueshëm dhe zbutja e ndikimit të fatkeqësive natyrore në fushën e mbrojtjes së njeriut dhe bujqësisë (shëndeti i kafshëve shtëpiake dhe i të korrave), ndër të tjera, përfshin rregullimin e popullatës së mikroorganizmave, insekteve dhe brejtësve të dëmshëm që mund të jenë shkak i transmetimit të sëmundjeve infektive si tek njerëzit ashtu edhe tek kafshët shtëpiake. Ofrohet mbështetje për dezinfektimin parandalues, dezinfektimin dhe deratizimin në të gjitha vendbanimet në territorin e komunës së Tuzit për zbatimin në terren dhe teknik të këtyre masave, dhe me urdhër, komandë ose kërkesë të organeve shtetërore të inspektimit, në përputhje me ligjin.

Qëllimi dhe objektivi i projektit:

Deratizimi parandalues dhe trajtimi larvicidal i larvave të mushkonjave dhe formave të rritura mund të kryhet ekskluzivisht nga një person juridik që ka autorizimin dhe certifikatën për këtë lloj pune, personel të trajnuar dhe pajisje e mjete pune të përshtatshme, dhe pas dorëzimit të Ofertës dhe nënshkrimit të një kontrate me një përfaqësues të bashkisë për këtë lloj shërbimi.

Qëllimi i zbatimit të kësaj mase është zbutja e ndikimit të fatkeqësive natyrore, rritja e nivelit të mbrojtjes së shëndetit të njerëzve dhe kafshëve shtëpiake nga sëmundjet ngjitëse, rregullimi i mikroorganizmave, insekteve dhe brejtësve të dëmshëm, mbrojtja e biodiversitetit dhe zhvillimi i qëndrueshëm i bujqësisë.

Detyrimet e kontraktorit dhe klientit do të përcaktohen më nga afër përmes Kontratës së nënshkruar nga të dyja palët.

Procedura dhe aktivitetet e zbatimit:

Pas paraqitjes së urdhrit, urdhrit ose kërkesës së organit shtetëror të inspektimit ose një kërkesë tjetër, varësisht nga nevoja reale dhe objektive, do të fillojë zbatimi i masës.

- shpallja e tenderit;
- përzgjedhja e kontraktorit;

- vendimi për formimin e një organi mbikëqyrës për të monitoruar zbatimin e masës; - zbatimi i masës; - paraqitja e një raporti nga organi mbikëqyrës dhe - pagesa e fondeve në llogarinë bankare të kontraktorit.
Rezultati i projektit (rezultati i pritur): Masat parandaluese të zbatuara të mbrojtjes do të zvogëlojnë numrin e vektorëve të sëmundjeve, gjë që do të ndikojë në vëllimin më të vogël ose mungesën e plotë të sëmundjeve infektive të transmetuara nga vektorët. 12,500.00 EUR, Komuna e Tuzit
Pala përgjegjëse: Komuna, Sekretariati për bujqësi, mbrojtje të mjedisit jetësor dhe menaxhimin e ujërave
Buxheti total dhe burimi i financimit: 12,500.00 EUR, Komuna e Tuzit
Grupet e synuara/përfituesit: Nxënës të shkollave fillore dhe banorë të komunës.
Zbatimi dhe periudha e zbatimit: Sekretariati për bujqësi, mbrojtjen e mjedisit jetësor dhe menaxhimin e ujërave, Sekretariati për vetëqeverisje lokale/Departamenti i Tenderëve, Sekretariati për Financa, 2026
Monitorimi dhe vlerësimi: Komuna e Tuzit, Sekretariati për bujqësi, mbrojtjen e mjedisit jetësor dhe menaxhimin e ujërave

Na osnovu člana 59 Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni list CG", br. 02/18, 34/19, 38/20, 50/22, 84/22, 81/25, 98/25), člana 20 stav 1 Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju ("Službeni list Crne Gore" br. 56/09, 18/11, 40/11, 34/14, 1/15, 30/17 i 51/17), a u vezi sa članom 53 stav 1 tačka 2 Statuta Opštine Tuzi ("Službeni list Crne Gore-opštinski propisi", br. 24/10, 05/20, 51/22 i 55/22), kao i člana 3 stav 2, 3, i 4 Odluke o podsticajima i investiranju u razvoj poljoprivrede Opštine Tuzi ("Službeni list Crne Gore-opštinski propisi", br. 20/23), predsjednik opštine Tuzi donosi

PROGRAM MJERA

za realizaciju sredstava za razvoj poljoprivredne proizvodnje u Opštini Tuzi za 2026. godinu - Agrobudžet

I OPŠTI DIO

Član 1

Ovim programom mjera se utvrđuju mjere agrarne politike, za podsticanje poljoprivrede u 2026. godini (u daljem tekstu program), putem subvencija za proizvodnju i pružanje usluga.

Član 2

Sredstava predviđena ovim programom, opredijeljena su Budžetom Opštine Tuzi za 2026. godinu i iznose 619.500,00 eura.

II RASPODJELA SREDSTVA

Član 3

Sredstva iz opšteg dijela ovog programa, opredijeljena su prema podsticajnim mjerama, Agrobudžetom za 2026. godinu, a iste su razrađene i čine sastavni dio programa i to:

	Poljoprivredna proizvodnja i ruralni razvoj	600.000,00
1.	Direktna plaćanja u biljnoj proizvodnji	295.500,00
2.	Direktna plaćanja po grlu stoke	90.000,00
3.	Podrška razvoju tržišne proizvodnje mlijeka	150.000,00
4.	Podrška unapređenju pčelarstva	40.000,00
5.	Podrška žetvi strnih i prosolikih žita	5.000,00
6.	Participacija u plaćanju doprinosa poljoprivrednim proizvođačima	3.000,00
7.	Podrška programu zaštite bilja	13.000,00
8.	Podrška korićenju planinskih pašnjaka	3.500,00
	Ostale usluge	19.500,00
9.	Promocija poljoprivrednih proizvoda i poljoprivrede	7.000,00
10.	Dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija	12.500,00

III OSTALE ODREDBE

Član 4

Predsjednik Opštine može u slučaju potrebe, a na predlog Sekretarijata za poljoprivredu, životnu sredinu i vodoprivredu donijeti Odluku o mjerama za podsticaj koje nijesu predviđene ovim Programom.

Član 5

Zahtjevi koji ne budu podneseni u rokovima predviđenim ovim Programom, biće odbijeni.

Član 6

Za izvršenje Programa odgovoran je Sekretarijat za poljoprivredu, zaštitu životne sredine i vodoprivredu i Sekretarijat za finansije. Obaveze prema korisnicima Programa izvršavaće se po dinamici utvrđenoj budžetskim planom potrošnje za 2026. godinu, koji odobrava Sekretarijat za finansije Opštine Tuzi, a najkasnije do kraja kalendarske godine po rješenjima koja su donešena za prvo polugodište, odnosno do kraja februara naredne godine za rješenja koja su donešena do kraja tekuće godine.

Član 7

Troškovi iskazani po pojedinim mjerama predstavljaju projektovane vrijednosti. Sekretarijat za poljoprivredu, životnu sredinu i vodoprivredu može u toku izvršenja Programa vršiti izmjene namjene korišćenja sredstava i preusmjeravati ih sa mjere, za koju nije bilo dovoljno interesovanja, na drugu mjeru gdje je interesovanje veće od projektovanog iznosa.

Član 8

Nakon stupanja na snagu ovog Programa, predsjednik opštine će obrazovati komisiju za administrativnu i terensku provjeru zahtijeva pristiglih po osnovu Programa mjera za realizaciju sredstava za razvoj poljoprivredne proizvodnje u Opštini Tuzi za 2026. godinu- Agrobudžet, koja će nakon dostavljenih zahtijeva aplikacija izvrši njihovu administrativnu i terensku kontrolu, da sačini listu predloga o prihvatanju odbijanju ili dopunu zahtijeva sa obrazloženjima.

Član 9

Ovaj Program stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore- opštinski propisi”.

Broj: 01-142/26-3863/5
Tuzi, 05.06.2026. godine

Në bazë të nenit 59 të Ligjit mbi vetëqeverisjen lokale ("Fleta Zyrtare e Malit të Zi", Nr. 02/18, 34/19, 38/20, 50/22, 84/22, 81/25, 98/25), nenin 20, paragrafin 1 të Ligjit për Bujqësinë dhe Zhvillimin Rural ("Fleta Zyrtare e Malit të Zi" Nr. 56/09, 18/11, 40/11, 34/14, 1/15, 30/17 dhe 51/17), dhe në lidhje me nenin 53, paragrafin 1, pikën 2 të Statutit të Komunës së Tuzit ("Fleta Zyrtare e Malit të Zi - dispozitat komunale", Nr. 24/10, 05/20, 51/22 dhe 55/22), si dhe nenin 3, paragrafët 2, 3 dhe 4 të Vendimit për stimujt dhe investimet në zhvillimin e bujqësisë së Komunës së Tuzit ("Fleta Zyrtare e Malit të Zi - dispozitat komunale", Nr. 20/23), Kryetari i komunës së Tuzit, ka sjellë

PROGRAM I I MASAVE

për realizimin e fondeve për zhvillimin e prodhimitarisë bujqësore në Komunën e Tuzit, për vitin 2026 - Agrobuxheti

I PJESA E PËRGJITHSHME

Neni 1

Ky program masash përcakton masat e politikës bujqësore për të stimuluar bujqësinë në vitin 2026 (në tekstin e mëtejme i referuar si programi), përmes subvencioneve për prodhimin dhe ofrimin e shërbimeve.

Neni 2

Fondet e parashikuara në këtë program ndahen nga Buxheti i Komunës së Tuzit për vitin 2026 dhe arrijnë në 619,500.00 euro.

II SHPËRNDARJA E FONDEVE

Neni 3

Fondet nga pjesa e përgjithshme e këtij programi ndahen sipas masave nxitëse, Buxhetit të Bujqësisë për vitin 2026, dhe ato janë të përpunuara dhe përbëjnë një pjesë integrale të programit, si më poshtë:

	Prodhimi bujqësor dhe zhvillimi rural	600.000,00
1.	Pagesa direkte në prodhimin e të korrave	295.500,00
2.	Pagesa direkte për kokë bagëtie	90.000,00
3.	Mbështetje për zhvillimin e prodhimit të qumështit për treg	150.000,00
4.	Mbështetje për përmirësimin e bletarisë	40.000,00
5.	Mbështetje për korijen e drithërave të vegjël dhe prosolike	5.000,00
6.	Pjesëmarrje në pagesën e kontributeve për prodhuesit bujqësorë	3.000,00
7.	Mbështetje për programin e mbrojtjes së bimëve	13.000,00
8.	Mbështetje për përdorimin e kullotave malore	3.500,00
	Shërbime të tjera	19.500,00
9.	Promovimi i produkteve bujqësore dhe bujqësisë	7.000,00
10.	Dezinfektimi, dezinfektimi dhe deratizimi	12.500,00

III DISPOZITA TË TJERA

Neni 4

Kryetari i Komunës, nëse është e nevojshme, dhe me propozimin e Sekretariatit për bujqësi, mbrojtjen e mjedisit jetësor dhe administrimin e ujërave, mund të miratojë Vendimin për masat nxitëse që nuk janë parashikuar në këtë Program.

Neni 5

Kërkesat që nuk dorëzohen brenda afateve të parashikuara në këtë Program do të refuzohen.

Neni 6

Sekretariatit për bujqësi, mbrojtjen e mjedisit jetësor dhe administrimin e ujërave dhe Sekretariati për Financa janë përgjegjës për zbatimin e Programit. Detyrimet ndaj përfituesve të Programit do të përmbushen sipas dinamikës së përcaktuar në planin e shpenzimeve buxhetore për vitin 2026, të miratuar nga Sekretariati për Financa i Komunës së Tuzit, dhe jo më vonë se fundi i vitit kalendarik sipas vendimeve të marra për gjysmën e parë të vitit, ose deri në fund të shkurtit të vitit pasardhës për vendimet e marra deri në fund të vitit aktual.

Neni 7

Kostot e deklaruara për masat individuale përfaqësojnë vlera të parashikuara. Sekretariati për bujqësi, mbrojtjen e mjedisit jetësor dhe administrimin e ujërave, gjatë zbatimit të Programit, mund të bëjë ndryshime në qëllimin e përdorimit të fondeve dhe t'i ridrejtojë ato nga një masë për të cilën nuk kishte interes të mjaftueshëm në një masë tjetër ku interesi është më i lartë se shuma e parashikuar.

Neni 8

Pas hyrjes në fuqi ky program, Kryetari i komunës do të formojë një komision për verifikimin administrativ dhe terren të kërkesave të pranuar, bazuar në programin e masave për relaizimin e fondeve për çvillimin e prodhimit bujqësor në komunë të Tuzit – Agrobuxhet, e cila pas kërkesave të paraqitura, do të kryejë kontrollin e saj administrativ dhe në terren, për të përgatitur një listë propozimesh për pranim/rrefuzim ose për plotësimin e kërkesave me shpjegime.

Neni 9

Ky Program hyn në fuqi në datën e publikimit të tij në "Fletën zyrtare të Malit të Zi - dispozitat komunale".

Numër: 01-142/26-3863/5

Tuz, 05.06.2026

KOMUNA E TUZIT

KRYETARI,
Lindon Gjelaç

GJELAJ

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI

povodom Nacrta Programa mjera o uslovima, načinu i dinamici sprovođenja
mjera Agrarne politike za 2026. godinu - Agrobudžet

Pravni osnov i pokretanje javne rasprave

Zaključkom broj **01-142/26-383/2** od **20.05.2026. godine**, predsjednik opštine Tuzi je, saglasno odredbama Zakona o lokalnoj samoupravi i Odluke o učešću lokalnog stanovništva u vršenju javnih poslova, utvrdio *Nacrt Programa mjera o uslovima, načinu i dinamici sprovođenja mjera Agrarne politike za 2026. godinu - Agrobudžet*, sa Programom javne rasprave.

Dokument je objavljen na zvaničnoj internet stranici Opštine Tuzi (www.tuzi.org.me) i dostavljen odbornicima Skupštine opštine Tuzi, kao i organima lokalne uprave.

Nacrt ovog programa stavljen je na javnu raspravu u trajanju od **15 dana**, počev od **20.05.2026. godine**, sa zaključno **03.06.2026. godine**.

Tok i realizacija javne rasprave

Javnu raspravu u elektronskoj, pisanoj i usmenoj formi sprovela je Opština Tuzi. Tokom trajanja javne rasprave, građanima i ostalim zainteresovanim učesnicima data je mogućnost pisanog, elektronskog i usmenog izjašnjavanja.

Centralna javna rasprava Prema utvrđenom Programu, centralna javna rasprava održana je u prostorijama Skupštine opštine Tuzi dana **02.06.2026. godine**, sa početkom u **10:00 h**.

- **Prisustvo i evaluacija:** Centralnoj javnoj raspravi prisustvovalo je 8 učesnika. Svih 8 učesnika je popunilo evaluacione listiće, ocjenjujući uspješnost rasprave maksimalnom ocjenom 5.
- **Mediji:** Tok centralne javne rasprave pratili su akreditovani predstavnici štampanih i elektronskih medija.

Predstavnici obrađivača, uvodna izlaganja i novine u Programu

U ime obrađivača akata, centralnoj javnoj raspravi prisustvovali su:

- **Lindon Gjelijaj**, predsjednik Opštine Tuzi
- **mr Aleksandar Memčević**, vd sekretar Sekretarijata za poljoprivredu, zaštitu životne sredine i vodoprivredu
- **Sandra Junčaj**, službenica Sekretarijata

Uvodno izlaganje o Nacrtu programa mjera podnio je predsjednik Opštine, Lindon Gjelač. Nakon toga, v.d. sekretar mr Aleksandar Memčević obrazložio je zakonodavni okvir za donošenje ovog akta.

Pravni osnov za donošenje Programa:

- Član 20 stav 1 Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju („Službeni list Crne Gore“, br. 56/09, 18/11, 40/11, 34/14, 1/15, 30/17 i 51/17)
- Član 24 stav 1 tačka 22 Statuta Opštine Tuzi („Službeni list Crne Gore - opštinski propisi“, br. 24/10, 05/20)
- Član 3 stav 2, 3 i 4 Odluke o podsticajima i investiranju u razvoj poljoprivrede Opštine Tuzi („Službeni list Crne Gore - opštinski propisi“, br. 46/21)

Ovim programom utvrđuju se mjere agrarne politike za podsticanje poljoprivrede u 2026. godini putem subvencija za proizvodnju i pružanje usluga. Sekretar je detaljno obrazložio svaku budžetsku liniju, aktivnosti i procedure realizacije, naglasivši da su predviđena sredstva usklađena sa budžetom opštine za 2026. godinu koji je usvojila Skupština opštine.

Značajna novina u sprovođenju Programa (Član 8) Kao ključna novina u proceduri realizacije i kontrole raspodjele sredstava, istaknut je **Član 8** predmetnog Programa, koji predviđa strožu administrativnu i terensku kontrolu zahtjeva:

„Nakon stupanja na snagu ovog Programa, predsjednik opštine će obrazovati komisiju za administrativnu i terensku provjeru zahtjeva pristiglih po osnovu Programa mjera za realizaciju sredstava za razvoj poljoprivredne proizvodnje u Opštini Tuzi za 2026. godinu - Agrobudžet. Ova komisija će, nakon dostavljanja zahtjeva aplikacija, izvršiti njihovu administrativnu i terensku kontrolu, te sačiniti listu predloga o prihvatanju, odbijanju ili dopuni zahtjeva, uz adekvatna obrazloženja.“

Predlozi, sugestije i diskusija

Tokom javne rasprave, kako na centralnom sastanku, tako i putem elektronske pošte (e-mail), pristigli su sljedeći predlozi i sugestije:

Nika Ljekočević (na raspravi)

- Iskazao nezadovoljstvo zbog slabog odziva i malog broja prisutnih poljoprivrednih proizvođača na javnoj raspravi.

Adnan Dreshaj (na raspravi)

- Sugerisao da se uveća budžetska stavka namijenjena za podršku žetvi strnih žita.

mr Enis Đokaj, odbornik (putem e-maila)

- **Reorganizacija mjera:** Predložio da se predviđeni iznos od 535.000 € za mjere pod stavkama 1, 2 i 3 prerasporedi i prilagodi mjerama podrške za: investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava (mekanizacija, objekti, plastenici, vinogradi, pčelinjaci itd.), investicije u preradu (mlijeko, meso-klanice, voće/povrće, vino) i diverzifikaciju ekonomskih aktivnosti (agroturizam).
- **Dinamika plaćanja:** Predložio da se sredstva za 2026. godinu isplate najkasnije do kraja tekuće godine, kako se program ne bi pretvorio u dvogodišnji usljed prenosa isplata u 2027. godinu.
- **Dopuna teksta (Novi član):** Sugerisao dodavanje člana koji glasi: „Ako ukupan iznos podrške, na osnovu podnijetih zahtjeva za dodjelu podrške, premaši godišnji iznos planiran budžetom, Sekretarijat će obustaviti dalju realizaciju mjere, obavijestiti poljoprivredne proizvođače ili proporcionalno umanjiti iznos sredstava podrške u odnosu na svaki pojedinačni zahtjev za dodjelu sredstava podrške“.

Predsjednik opštine Lindon Gjelijaj i sekretar mr Aleksandar Memčević zahvalili su se na učešću i konstruktivnim sugestijama i istakli da će svi izneseni predlozi biti pažljivo razmotreni od strane stručnih službi.

Zaključak

Sekretarijat za poljoprivredu, zaštitu životne sredine i vodoprivredu će, zajedno sa stručnim timom i obrađivačima, detaljno razmotriti sva mišljenja, predloge i sugestije saopštene tokom centralne rasprave, kao i one pristigle elektronskom poštom. Sve konstruktivne i opravdane sugestije koje su u okviru finansijskih mogućnosti i zakonskog okvira biće uvrštene u konačan tekst Programa mjera agrarne politike za 2026. godinu.

Izveštaj sačinila:

Sandra Junčaj

Sandra Junčaj

VD SEKRETAR

mr Aleksandar Memčević

Aleksandar Memčević

Mali i Zi / Crna Gora
Komuna e Tuzit / Opština Tuzi

Sekretariati për bujqësi, mbrojtjen e mjedisit jetësor dhe administrimin e ujërave
Sekretarijat za poljoprivredu, zaštitu životne sredine i vodoprivredu
Nr./Br. 06-142/26-3863/3

Rruga Tuz nr. 1 , nr. 44
Ulica Tuzi br.1 , br. 44

+382 20 875 167
agrotuzi@tuzi.org.me

Tuz – Tuzi, 04.06.2026. godine

RAPORT MBI DISKUTIMIN PUBLIK TË REALIZUAR

lidhur me Projektprogramin e Masave mbi Kushtet, Metodën dhe Dinamikën e Zbatimit të Masave të Politikës Agrare për vitin 2026 – Agrobuxheti

Baza ligjore dhe fillimi i diskutimit publik

Me Konkludimin Nr. 01-142/26-383/2 të datës 20.05.2026, Kryetari i Komunës së Tuzit, në përputhje me dispozitat e Ligjit për Vetëqeverisjen Lokale dhe Vendimin për Pjesëmarrjen e Popullatës Lokale në Kryerjen e Çështjeve Publike, miratoi Projektprogramin e Masave mbi Kushtet, Metodën dhe Dinamikën e Zbatimit të Masave të Politikës Agrare për vitin 2026 - Buxheti i Bujqësisë, me Programin e Debatit Publik.

Dokumenti u publikua në faqen zyrtare të Komunës së Tuzit (www.tuzi.org.me) dhe iu dorëzua këshilltarëve të Kuvendit të Komunës së Tuzit, si dhe organeve të qeverisjes lokale.

Drafti i këtij programi u vu në debat publik për 15 ditë, duke filluar nga data 20.05.2026, deri më 03.06.2026.

Ecuria dhe zbatimi i diskutimit publik

Diskutimi publik u zhvillua në formë elektronike, me shkrim dhe me gojë nga Komuna e Tuzit. Gjatë diskutimit publik, qytetarëve dhe pjesëmarrësve të tjerë të interesuar iu dha mundësia të jepnin komente me shkrim, elektronikisht dhe me gojë.

Diskutimi publik qendror Sipas Programit të përcaktuar, dëgjimi publik qendror u mbajt në ambientet e Kuvendit Komunal të Tuzit më 02.06.2026, duke filluar nga ora 10:00.

- Pjesëmarrja dhe vlerësimi: Në dëgjimin publik qendror morën pjesë 8 pjesëmarrës. Të 8 pjesëmarrësit plotësuan formularët e vlerësimit, duke vlerësuar suksesin e dëgjimit me një rezultat maksimal prej 5 pikësh.
- Media: Rrjedha e diskutimit publik qendror u ndoq nga përfaqësues të akredituar të medias së shkruar dhe elektronike.

Përfaqësuesit e përpunuesve, prezantimet hyrëse dhe risitë në Program

Në emër të përpunuesve të akteve, në seancën qendrore publike morën pjesë:

- Lindon Gjellaj, Kryetar i Komunës së Tuzit
- Aleksandar Memčević, MA, U.D. Sekretar i Sekretariatit për Bujqësi, Mbrojtje të Mjedisit dhe Menaxhim të Ujërave

- Sandra Junčaj, Punonjëse e Sekretariatit

Prezantimi hyrës mbi Projektprogramin e Masave u paraqit nga Kryetari i Komunës, Lindon Gjellaj. Pas kësaj, U.D. Sekretari, Aleksandar Memčević, shpjegoi kornizën legislative për miratimin e këtij akti.

Pravni osnov za donošenje Programa:

Përfaqësuesit e përpunuesve, prezantimet hyrëse dhe risitë në Program

Në emër të përpunuesve të akteve, në seancën qendrore publike morën pjesë:

- Lindon Gjellaj, Kryetar i Komunës së Tuzit

- Aleksandar Memčević, MA, U.D. Sekretar i Sekretariatit për Bujqësi, Mbrojtje të Mjedisit dhe Menaxhim të Ujërave

- Sandra Junčaj, Punonjëse e Sekretariatit

Prezantimi hyrës mbi Projektprogramin e Masave u paraqit nga Kryetari i Komunës, Lindon Gjellaj. Pas kësaj, U.D. Sekretari, Aleksandar Memčević, shpjegoi kornizën legislative për miratimin e këtij akti.

"Pas hyrjes në fuqi të këtij Programi, Kryetari i Komunës do të krijojë një komision për verifikimin administrativ dhe në terren të aplikimeve të pranuar në kuadër të Programit të Masave për Zbatimin e Fondeve për Zhvillimin e Prodhimit Bujqësor në Komunën e Tuzit për vitin 2026 - Agrobuxheti. Ky komision, pas dorëzimit të aplikimeve të aplikantëve, do të kryejë kontrollin e tyre administrativ dhe në terren, dhe do të hartojë një listë propozimesh për pranimin, refuzimin ose plotësimin e aplikimit, me shpjegime adekuate."

Propozime, sugjerime dhe diskutime

Gjatë diskutimit publik, si në takimin qendror ashtu edhe nëpërmjet email-it, u morën propozimet dhe sugjerimet e mëposhtme:

Nika Ljekočević (në diskutim)

- Shprehu pakënaqësi me përgjigjen e ulët dhe numrin e vogël të prodhuesve bujqësorë të pranishëm në dëgjimin publik.

Adnan Dreshaj (në diskutim)

- Sugjeroi që të rritet zëri i buxhetit i destinuar për mbështetje të korrjes së drithërave të vegjël.

Enis Đokaj, M.Sc., Këshilltar (përmes email-it)

- Riorganizimi i masave: Propozohet që shuma e planifikuar prej 535,000 € për masat sipas pikave 1, 2 dhe 3 të rialokohet dhe përshtatet për të mbështetur masat për: investimet në kapitalin fizik të fermave bujqësore (mekanizim, objekte, serra, vreshta, bletari, etj.), investimet në përpunim (qumësht, thertore mishi, fruta/perime, verë) dhe diversifikimin e aktiviteteve ekonomike (agroturizëm).
- Dinamika e pagesave: Propozohet që fondet për vitin 2026 të paguhen më së voni deri në fund të vitit aktual, në mënyrë që programi të mos shndërrohet në një program dyvjeçar për shkak të transferimit të pagesave në vitin 2027.
- Ndryshimi i tekstit (Nen i Ri): Sugjerohet shtimi i një neni që thotë: "Nëse shuma totale e mbështetjes, bazuar në aplikimet e paraqitura për mbështetje, tejkalon shumën vjetore të planifikuar në buxhet, Sekretariati do të pezullojë zbatimin e mëtejshëm të masës, do të njoftojë prodhuesit bujqësorë ose do të zvogëlojë në mënyrë proporcionale shumën e fondeve të mbështetjes në lidhje me çdo aplikim individual për fonde mbështetëse".

Kryetari i Komunës Lindon Gjellaj dhe UD Sekretari, mr Aleksandar Memčević, falënderuan për pjesëmartjen dhe sugjerimet konstruktive dhe theksuan se të gjitha propozimet e paraqitura do të shqyrtohen me kujdes nga shërbimet e ekspertëve.

Përfundim

Sekretariati për Bujqësi, Mbrojtje të Mjedisit dhe Menaxhim të Ujërave, së bashku me ekipin e ekspertëve dhe përpunuesit, do të shqyrtojnë me kujdes të gjitha mendimet, propozimet dhe sugjerimet e shprehura gjatë diskutimit qendror, si dhe ato të marra me email. Të gjitha sugjerimet konstruktive dhe të justifikuara që janë brenda mundësive financiare dhe kuadrit ligjor do të përfshihen në tekstin përfundimtar të Programit të Masave të Politikës Bujqësore për vitin 2026.

Raporti i përgatitur nga:

Sandra Junčaj

Sandra Junčaj

U.D SEKRETARI

Mr Aleksandar Memčević

Aleksandar Memčević